

Varhaiskasvatus

Toimiala: Sivistys

Toimielin: Sivistyslautakunta

Palveluala: Varhaiskasvatus

Vastuhenkilö: Varhaiskasvatusjohtaja

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuspalvelujen päämääränä on järjestää erilaiset lapset huomioon ottavaa, laadukasta ja tehokasta kasvatus- ja turvallisessa ja monipuolisessa oppimisympäristössä. Päämäärän saavuttamisen kannalta keskeisiä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm.: turvallinen ja ajanmukainen kasvatusympäristö, kodin ja varhaiskasvatuksen välinen yhteistyö, yksilöllinen tuki lapselle, henkilöstön oikea mitoitus ja työntekijöiden työhyvinvoinnista huolehtiminen sekä palveluprosessien kehittäminen ja toiminnan priorisointi.

Loimaan kaupungissa on vuoden 2021 syksyllä 9 omaa päiväkotia ja yksi ryhmäperhepäiväkotiyksikkö. Näiden lisäksi kaupungissa työskentelee 18 perhepäivähoitajaa. Kaupungissa toimii myös neljä yksityistä päiväkotia, Verkanappuloiden Nappulapellon ja Nappulakosken päiväkodit, Nappulan päiväkotia ja Touhula Alastaron päiväkotia.

Esiopetusta järjestetään kaikissa päiväkodeissa paitsi Kitkonpuiston, Metsämaan, Virtaan ja Nappulan päiväkodeissa.

Kaupungissa on yksi vuorohoitoa järjestävä päiväkotia (Peltoinen).

Toimintaympäristön muutos

Kouluverkkoselvityksen aiheuttamat muutokset palveluverkkoon (osa varhaiskasvatuksesta järjestetään koulukiinteistöissä). Kojonkulman koulun toiminnan päättyessä 1.8.2021 päättyi myös Kojonkulman ryhmäperhepäiväkodin toiminta.

Varhaiskasvatuslaki muuttui 1.8.2020 niin, että subjektiivinen raja poistui. Muutos on merkinnyt lasten varhaiskasvatuspäivän pitenemistä nykyisestä, millä on vaikutusta myös työntekijäresurssiin.

Vaikka lapsimäärä vähenee, osallistumisaste varhaiskasvatukseen on valtakunnan kärkeä. Henkilöstöä on sopeutettu lapsimäärään jo pitkään, ja näin tehdään edelleen. Henkilöstön määrää suhteessa lapsimäärään tarkastellaan jatkuvasti ja sitä sopeutetaan tilanteiden muuttuessa.

Varhaiskasvatusmaksuja laskettiin 1.8.2021 alkaen. (Tulorajoa korotetaan 31 %. Toisen lapsen enimmäismaksu lasketaan 50 prosentista 40 prosenttiin. Varhaiskasvatuksesta perittävä enimmäismaksu ensimmäisen lapsen osalta (288 €/kk) säilyy edelleen samana).

Koronatilanne:

Varhaiskasvatus on jatkunut OKM:n ja THL:n ohjeiden ja suositusten mukaisesti ja toiminnassa on noudatettu kaikkia tartuntojen torjumiseksi annettuja ohjeita. Kesäaikana ja vuodenvaihteen tienoilla jouduttiin pitämään normaalia enemmän yksiköitä toiminnassa koronatilanteen rajoitusten takia.

Varhaiskasvatuksessa käytetyissä toimenpiteissä on kokonaisuudessaan noudatettu valtakunnallisia ja maakunnallisia ohjeita, suosituksia ja määräyksiä. Henkilökunta on käyttänyt kokokasvoviisiriä tai kasvomaskia mahdollisuuksien mukaan.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutus:

Varhaiskasvatus edistää monipuolisesti lasten ja perheiden terveys- ja hyvinvointivaikutuksia. Perheiden hyvinvointia edistää myös varhaiskasvatuksen kuraattori, joka on matalankynnyksen, maksuton palvelu varhaiskasvatuksen asiakasperheille.

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät periaatteet:

Varhaiskasvatussuunnitelmia ja esiopetuksen opetussuunnitelmia uudistettaessa osallistetaan huoltajia ja lapsia suunnitelmien valmisteluvaiheessa. Kaksivuotisen esiopetuksen opetussuunnitelma hyväksyttiin sivistysvaliokunnassa keuhakuussa 2021.

Varhaiskasvatuksessa toteutetaan vuosittain asiakastytyväisyyskyselyjä, joiden tuloksia hyödynnetään palvelujen ja toimintojen kehittämisessä. Varhaiskasvatuksen asiakaskysely toteutettiin keuhakuulla 2021.

Erytisesti päätöksillä, joilla on merkittäviä vaikutuksia kuntalaisiin ja ne koskevat palvelujen toteuttamista tai laajuutta (esim. palveluverkkoon liittyvät muutokset), tehdään laajempi vaikutusten ennakoarviointi.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot:

Kuljetusten hankinnalla on merkittävää paikallista yritysvaikutusta, sillä useat paikalliset liikennöitsijät osallistuvat kuljetuspalvelujen tuottamiseen.

Koulukuljetusten kilpailutus vuosille 2021-2024 (+optio 2025-2026) toteutettiin loppuvuodesta 2020 ja hankintapäätös tehtiin sivistysvaliokunnassa 28.1.2021.

Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot:

Sivistysvaliokunta on hyväksynyt esiopetuksen kestävän kehityksen ohjelman (13.12.2017).

Kestävän kehityksen ohjelma on työväline, jonka avulla kestävän elämäntavan oppimisesta tehdään suunnitelmallinen osa päiväkodin toimintaa.

Päiväkotien kestävän kehityksen työhön velvoittavat myös varhaiskasvatussuunnitelman sekä esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet.

Kestävän kehityksen kasvatuksen ja koulutuksen visiona on kestävään elämäntapaan sitoutuneet kansalaiset, joiden tietoja, taitoja ja motivaatiota kartutetaan kaikkeen kasvatukseen ja koulutukseen sisäänrakennetulla kestävän kehityksen kasvatuksella.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:

Hirvikosken päiväkotiratkaisusta on tehty päätös (29.10.2018), mutta toteuttaminen jäi odottamaan kouluverkkoratkaisua. Tavoitteena on keskittää alueen varhaiskasvatus yhteen yksikköön. Kilpailutus toteutettiin helmi-maaliskuussa 2021. Hirvikosken päiväkodin hankinta keskeytettiin perustuen saatujen tarjousten korkeaan hintatasoon suhteessa päiväkotiverkon valmistelussa arvioituun hintatasoon (Elymvali 30.3.2021). Kaupunginvaltuusto päätti (26.4.2021), että Hirvikosken päiväkotiratkaisussa vuokravaihtoehdon lisäksi tarkastellaan myös muut toteuttamisvaihtoehdot. Uusi kilpailutus (leasing-vaihtoehto) toteutettiin keuhakuulla 2021. Kaupunginhallitus hyväksyi (20.9.2021) urakkasopimuksen solmimisen Fixcel Group Oy:n kanssa. Uuden päiväkodin toiminnan on tarkoitus käynnistyä 1.8.2022.

Kojonkulman ryhmäperhepäiväkodin toiminta päättyi 1.8.2021 ja Virttaan ryhmäperhepäiväkodin muutettiin päiväkodiksi.

Varhaiskasvatuksessa on viime vuosina panostettu erityisopetukseen lisäämällä erityisopettajien määrää.

Vuodesta 2019 alkaen varhaiskasvatuksessa on ollut perheohjaaja (vuodesta 2021 alkaen varhaiskasvatuksen kuraattori).

Koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi on myönnetty avustusta 20 000 euroa vuosille 2020 - 2021. Avustusta kohdennetaan erityisesti S2-opetukseen.

Loimaan kaupunki valikoitui mukaan kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun vuosille 2021 - 2024. Siihen valikoitui OKM:n satunnaisotannalla 40 % vuonna 2016 syntyneistä lapsista. Kokeilua toteuttavat toimipaikat Loimaalla ovat Metsämaan päiväkoti, Puistometsän päiväkoti, Peltoisten vuoropäiväkoti ja Touhula Alastaro. Muut toimipaikat toimivat verrokkiryhminä kokeilussa. OKM myönsi kokeiluun valtionavustusta 67 900 euroa vuosille 2021 - 2024.

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2021	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
A1.3. Kehitämme sähköisten palvelujen saatavuutta	Uusien sähköisen asiointiin palvelujen määrä.	Uuden varhaiskasvatusohjelman hankinta/käyttöön-otto vuoden 2021 aikana. Uusi ohjelma monipuolistaa sähköistä palvelua niin asiakkaan kuin henkilökunnan näkökulmasta.	Ohjelman hankinta. Kokemukset ohjelmasta.	Ohjelma on hankittu vuoden 2021 lopulla ja käyttöönotto tapahtuu vuoden 2022 alussa.	Toteutuu
A3.2. Luomme positiivista kuvaa Loimaasta.	Asukaskysely/Toimialojen sisäinen itsearviointi.	Sitoudumme luomaan positiivista kuvaa Loimaan kaupungista. Jokaisessa varhaiskasvatuksen tiimissä sovitaan, miten luomme positiivista julkisuuskuva Loimaan kaupungista ja varhaiskasvatuksesta. Tiedotamme perheitä avoimesti ja ajantasaisesti.	Henkilöstökysely Asiakastytyväisyyskysely (vastauksen keskiarvo 3,5 - 4, asteikolla 1 - 4).	Asiakastytyväisyyskysely toteutettiin keväällä 2021 (3,44).	Toteutuu
B4.4. Sopeutamme henkilöstömäärää muuttuvien ja uudistettavien palvelurakenteiden ja -tarpeiden mukaisesti.	Henkilöstölinjausten mukaiset seurantatiedot ja tunnukset. Henkilöstömäärä	Sopeutamme rakenteita ja henkilöstöä lapsimäärän muutoksen mukaan ajantasaisesti.	Henkilöstömäärän ajantasainen seuranta ja muutoksiin reagointi. Henkilöstömäärä vastaa lapsimäärää/hoidon tarvetta (varhaiskasvatustilain mitoitusten mukainen henkilöstö).	Henkilöstömäärää seurataan ajantasaisesti ja sitä sopeutetaan lapsimäärän muutoksiin.	Toteutuu

C2.3. Arvioimme ja kehitämme palvelujamme asiakaspalautteen perusteella.	Asukas- ja asiakastytyväisyysarviointi/-mittaukset.	Asiakaskyselyn ja muun palautteen läpikäyminen sekä näiden perusteella toimintatapojen tarkastelu ja muokkaaminen.	Asiakastytyväisyyskysely (vastauksen keskiarvo 3,5 - 4, asteikolla 1 - 4).	Ks. kohta 3.2.	Toteutuu
--	---	--	--	----------------	---

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Lapsimäärän/hoidon tarpeen muutokset näkyvät henkilöstömäärän muutoksina varhaiskasvatuksessa (muutoksia tapahtuu myös toimintakauden aikana). Varhaiskasvatuksessa lapsimäärän ja hoidon tarpeen muutokset tuovat oman haasteensa henkilöstösuunnitteluun. Vuonna 2021 koronatilanne lisäsi sijaistarvetta merkittävästi ja riittävän henkilöstöresurssin varmistaminen oli ajoittain ongelmallista.

Toistaiseksi avoinna olleisiin tehtäviin on ollut hakijoita kohtaisen hyvin. Vähiten päteviä hakijoita on varhaiskasvatuksen opettajien ja erityisopettajien tehtäviin.

Nykyisestä henkilöstöstä 98 %:lla on muodollinen kelpoisuus tehtävään. Määräaikaisten työntekijöiden osuus on noin 10 %. Määräaikaisuuden perusteena ovat lähinnä erilaiset sijaisuudet ja tehtävien hoidon järjestelyt.

Seuraavassa henkilöstötaulukossa varhaiskasvatuksen perheohjaajan nimike on muutettu varhaiskasvatuksen kuuraattoriksi.

Varhaiskasvatukseen perustettiin 1.8.2021 alkaen uusi erityisopettajan toimi (Sival 22.4.2021). Tehtävän painopiste on tällä hetkellä S2-opetuksessa, mutta jatkossa tehtäväkuvaa on mahdollista laajentaa myös muihin kielenkehityksen haasteisiin varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa.

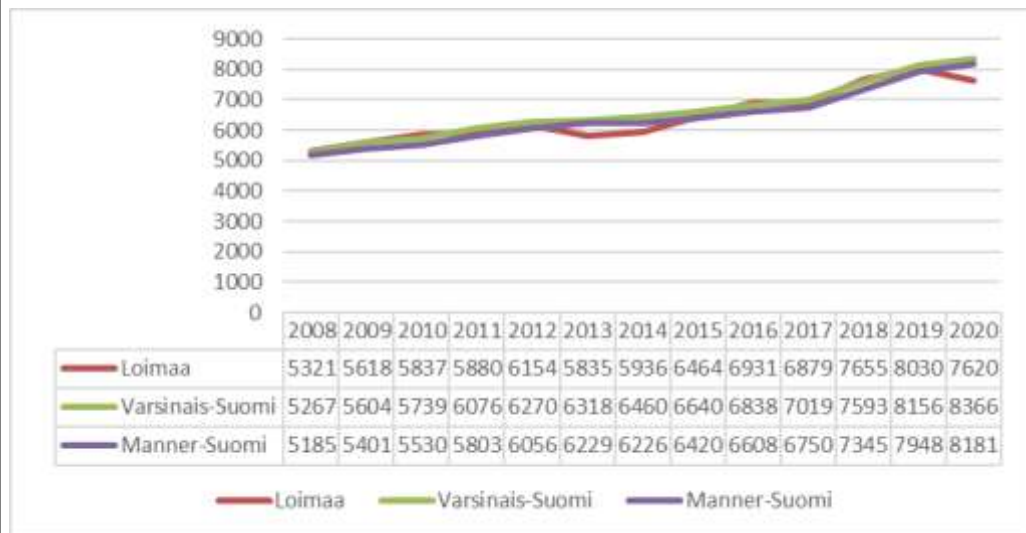
Huhtikuussa 2021 henkilöstömäärä oli 101 (htv 101), elokuussa 102 (htv 102) ja joulukuussa 104 (htv 104).

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Varhaiskasvatusjohtaja	1	1	1
Varhaiskasvatuksen ohjaaja	2	2	2
Palvelusihteeri	2	2	2
Perhepäivähoitaja (ryhmis)	2	2	0
Perhepäivähoitaja	19	18	16
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	4	4	5
Varhaiskasvatuksen kuraattori	1	1	1
Päiväkodinjohtaja	7	7	7
Varhaiskasvatuksen opettaja	21	21	24
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	38	38	41
Varhaiskasvatuksen ryhmäavustaja	5	5	5
Yhteensä	102	101	104

Muut olennaiset perustelutiedot											
Toimitilat	<p><i>Tarvittavat toimitilat ja niiden olennaiset muutokset</i></p> <p>Loimaalla on päiväkoteja keskusta-alueella kaksi (Puistometsä ja Peltoinen) ja Hirvikoskella kaksi (Kitkonpuisto, Mahlapuisto, joka toimii kahdessa kiinteistössä). Lisäksi päiväkoteja on Kauhanojalla, Mellilässä, Metsämaalla, Niinjoella ja Virttaalla.</p> <p>Hirvikosken alueella keskitetään varhaiskasvatus yhteen toimipaikkaan 1.8.2022 alkaen.</p> <p>Kojonkulman koulun toiminta päättyi 1.8.2021, jolloin myös ryhmäperhepäiväkodin toiminta päättyi. Virttaan ryhmäperhepäiväkotona muutettiin päiväkodiksi 1.8.2021 alkaen.</p> <p>Keskusta-alueelle perustettiin syksyllä 2021 ylimääräinen ryhmä lisääntyneen hoitopaikkatarpeen takia ja toinen lisäryhmä toteutuu helmikuussa 2022.</p>										
Palvelujen ostot	<p><i>Merkittävimmät palvelujen ostot ja niiden muutokset</i></p> <p>Varhaiskasvatuspalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat palvelujen hankkiminen yksityisiltä palveluntuottajilta (n. 2 300 000 euroa/vuosi). Yksityisen palvelutuotannon menot ovat viime vuosina kasvaneet merkittävästi Alastaron ja keskusta-alueen päiväkotiratkaisujen takia.</p>										
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	<p><i>Muut merkittävimmät toiminnan edellyttämät resurssit ja niiden muutokset</i></p>										
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	<p><i>Muut olennaiset tunnusluvut ja vertailutiedot.</i></p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>PERUSTIEDOT</th> <th>KYSYNTÄ/TARJONTA</th> <th>TP 2020</th> <th>TA 2021</th> <th>TP 2021</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2020	TA 2021	TP 2021					
PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2020	TA 2021	TP 2021							

TOIMINNAN LAAJUUS				
Varhaiskasvatus	Lapsia varhaiskasvatuksessa	572	600	598
	-joista esiopetuksessa	124	120	133
	-joista päiväkodeissa	505	522	535
	-joista ryhmäperhepäiväkodeissa	10	8	0
	-joista perhepäivähoidossa	57	70	63
	Kunnallisen ja hankitun palvelun osuudet päivähoitossa (päiväkodit ja ryhmäperhepäiväkodit, %)	60/40	60/40	60/40
	Leikkitoiminta MLL, läsnäolopv.	99	400	181
	Lasten lakisääteinen kotihoidontuki, kotitalouksia keskim. kk	157	160	137
	-lapsia tuen piirissä, keskim. kk	201	220	145
	Yksityisen hoidon kuntalisä			
-kotitalouksien lukumäärä	4	7	2	
-lapsia tuen piirissä	6	10	4	

Lasten päivähoiton kustannuksia 2008 - 2020 (nettokustannukset, €/0-6v):

Päivähoiton kustannuksissa näkyy 0-6-vuotiaiden osuuden pieneneminen Loimaan väestöstä vuosina 2012 - 2020 (6,6 % -> 5,4 %).

Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta

1. Päiväkotikiinteistöjen kunto (mm. sisäilmaongelmat)

Sisäilmaongelmista aiheutuvat henkilöstön poissaolot vaikuttavat merkittävästi toimintaan ja aiheuttavat sijaisjärjestelyjä. Korvaavissa tiloissa ja poikkeusoloissa toimiminen vaikuttavat myös

	<p>palvelujen järjestämiseen. Sisäilmaongelmia on vuonna 2021 ollut erityisesti Metsämaan päiväkodissa ja toimintaa ollaan vuoden 2022 alkupuolella siirtämässä Nahuntuvan kiinteistöön.</p> <p>Tilakysymyksiin varautumisessa olennaista ovat mm. suunnitelma tilatarpeesta, tilojen rakentaminen ja kunnostaminen sekä riittävät resurssit niiden toteuttamiseen.</p> <p>2. Henkilöstömäärän mitoittaminen rakenteellisia muutoksia ja palvelujen uudistamista vastaviksi (haastetta henkilöstösuunnitteluun ja toimitilakysymyksiin)</p> <p>Päätökset merkittävimmistä rakenteellisista muutoksista tulisi saada hyvissä ajoin, jotta niiden aiheuttamiin henkilöstömuutoksiin voidaan varautua. Varhaiskasvatuksessa lapsimäärän ja hoidon tarpeen muutokset tuovat oman haasteensa henkilöstömitoitukseen. Varautuminen edellyttää palvelutarpeen alueellista seuranta ja ennakoitua sekä edellytyksiä nopeaan päätöksentekoon ja valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja.</p> <p>3. Palvelujen sopeuttaminen määrärahoihin (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen, suunnitelmallisuus, palvelujen tehokkuus ja laatu, palvelujen tasapuolisuus)</p> <p>Määrärahat ovat tällä hetkellä aika realistisella tasolla ja palvelut pystytään järjestämään asianmukaisesti. Osa varhaiskasvatuksesta järjestetään koulujen kanssa samoissa kiinteistöissä, joten kouluverkkomuutoksilla on vaikutusta myös varhaiskasvatukseen. Kiinteistökulut muodostavat merkittävän osan toimintakustannuksista, joten tilojen määrä on olennaista ottaa huomioon.</p> <p>Tulojen väheneminen (esim. varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen väheneminen) saattavat edellyttää palvelujen priorisointia ja sopeuttamista. Olennaista on, miten muutosten vaikutukset kompensoidaan valtion taholta.</p> <p>4. Lainsäädännön muutosten vaikutukset palveluihin</p> <p>Esimerkiksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen muutosten vaikutukset toimintatuottoihin. Subjektivisen päivähoito-oikeuden rajaamisen poistaminen ja sen vaikutus hoidon tarpeeseen. Muutokset edellyttävät ennakoitua ja varautumista (toimintaympäristön aktiivinen seuranta), edellytyksiä nopeaan päätöksentekoon ja valmiutta toimintamallien muuttamiseen.</p> <p>5. Koronatilanteen tms. edellyttämät poikkeukselliset järjestelyt</p> <p>Edellyttää valmiutta nopeaan päätöksentekoon, valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja, vaihtoehtoisia malleja tuottaa palveluja, työskentelyä nopeasti muuttuvissa tilanteissa ja erilaisissa tehtävissä yms.</p>
Muut perustelutiedot	

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut

Talouden tasapainotus vuodelle 2021

- Henkilöstökulujen vähentäminen (lapsimäärän vähenemisen aiheuttama henkilöstön väheneminen). Yhteensä 130 000 euroa. Henkilöstökulujen vähentäminen ei toteutunut, vaan henkilöstökulut lisääntyivät noin 170 000 euroa vuoteen 2019 verrattuna. Henkilöstömäärä oli arvioitua suurempi (hoidon tarve, tuen tarve) ja koronatilanteen takia sijaisuskulut olivat merkittävästi normaalia suuremmat.
- Kotihoidon tuki. Yhteensä 20 000 euroa. Kotihoidon tuki väheni arvioitua enemmän, noin 135 000 euroa verrattuna vuoteen 2019 (lapsimäärän väheneminen).
- Palvelujen ostojen vähentäminen. Yhteensä 62 000 euroa. Palvelujen ostot vähenivät noin 215 000 euroa vuoteen 2019 verrattuna (erityisesti asiakaspalvelujen ostot).
- Palvelujen ostot/aineet ja tarvikkeet. Yhteensä 5 000 euroa. Aine- ja tarvikemenojen kohdalla vähennys ei toteutunut, vaan niissä oli vuoteen 2019 kasvu 15 000 euroa.
- Varhaiskasvatuksen palvelurakenteen uudistaminen (suunnittelu/erityisesti Hirvikosken alueen varhaiskasvatustalvelujen järjestäminen) 0 €. Hirvikosken päiväkotihankkeesta tehtiin päätös ja uuden päiväkodin toiminta

käynnistyy 1.8.2022. Keskusta-alueen ja Alastaron alueen palveluverkkoselvitykset on tarkoitus tehdä vuonna 2022.

- Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteiden uudistamista 2021 - 2023.
- Kokonaisuutena tasapainotustoimenpiteiden tavoite oli 217 000 euroa ja toteutuma noin 165 000 euroa.

Arviointikohde	Mittari	TP 2020	TA 2021	Tot 2021
Varhaiskasvatus	Päivähoitotoiminnan laatu koetaan hyväksi palautearviointikyselyissä (vastauksen keskiarvo, asteikko 1-4)	Kyselyä ei toteutettu.	3,5-4,0	3,44
Varhaiskasvatus	Hoitopäivän hinta (€/päivä), omatoiminta - perhepäivähoito - ryhmäperhepäivähoito - päivähoito (päiväkodit)	103,0 134,0 102,0	90-95 100-105 85-90	
Varhaiskasvatus	Hoitopäivän hinta (€/päivä), hankittu palvelu - päivähoito (päiväkodit)	81,0	70-75	

Varhaiskasvatuspalvelut (Ulkoiset erät)	TP 2020	TA2021	Muutos	MTA2021	TP2021	Toteuma %	Erotus (TA vs TOT)
Toimintatuotot	610 936	590 000		590 000	690 523	117,0	-100 523
Toimintakulut	-7 093 689	-7 351 580	-80 000	-7 431 580	-7 531 713	101,3	100 133
Toimintakate	-6 482 753	-6 761 580	-80 000	-6 841 580	-6 841 190	100,0	-390

Varhaiskasvatuksen toimintatuotot toteutuivat noin 100 000 euroa arvioitua suurempina. Hoitopäivämaksut eivät vähentyneet niin paljon kuin oli ennakoitu. Lisäksi kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun myönnettyä valtionavustusta ei ollut budjetoitu. Vuoteen 2019 verrattuna toimintatuotot vähenivät noin 67 000 euroa (hoitopäivämaksujen väheneminen).

Varhaiskasvatuksessa toimintakulut ylittyivät noin 100 000 eurolla (alkuperäiseen talousarvioon verrattuna ylitys oli noin 180 000 euroa). Henkilöstökulut ylittyivät noin 173 000 eurolla (alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 403 000 euroa). Tämä selittyy merkittävästi lisääntyneillä sijaisuuskuluilla (koronatilanne) sekä jonkin verran arvioitua suuremmalla henkilöstömäärällä (hoidon tarpeen kasvu, tuen tarve). Palvelujen ostot alittuivat noin 30 000 euroa ja avustukset (kotihoidon tuki) noin 45 000 euroa.

Vuoteen 2019 verrattuna toimintakulut vähenivät noin 160 000 euroa. Henkilöstökulut lisääntyivät noin 170 000 eurolla sekä aine- ja tarvikemenot noin 15 000 eurolla. Henkilöstökulujen kasvussa näkyy henkilöstömäärän arvioitua pienempi väheneminen sekä sijaisuuskulujen merkittävä kasvu koronatilanteen takia. Palvelujen ostoissa oli vähennystä noin 215 000 euroa (erityisesti varhaiskasvatuspalvelujen ostoissa) ja avustuksissa noin 135 000 euroa (kotihoidon tuen väheneminen).

Perusopetus ja keskiasteen koulutus

Toimiala: Sivistys

Toimielin: Sivistyslautakunta

Palveluala: Perusopetus ja keskiasteen koulutus

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus

Opetuspalvelujen päämääränä on järjestää erilaiset oppilaat huomioon ottavaa, laadukasta ja tehokasta kasvatusta ja opetusta turvallisessa ja monipuolisessa oppimisympäristössä. Päämäärän saavuttamisen kannalta keskeisiä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm.: monipuolinen opetustarjonta sekä turvallinen ja ajanmukainen oppimisympäristö, kodin ja koulun välinen yhteistyö, toimiva opiskeluhoito ja yksilöllinen tuki oppilaalle, henkilöstön oikea mitoitus ja työntekijöiden työhyvinvoinnista huolehtiminen sekä palveluprosessien kehittäminen ja toiminnan priorisointi.

Esiopetusta järjestetään lukuvuonna 2020 – 2021 Kirkonkylän, Kojonkulman ja Metsämaan koulujen yhteydessä. Hirvikosken yhtenäiskoulussa on mahdollisuus kehitysvammaisten esiopetukseen.

Perusopetukseen kuuluvat oppivelvollisuuskoulut, joissa annetaan opetusta vuosiluokille 1-9. Hirvikosken yhtenäiskoulussa on myös lisäopetusta (harjaantumisopetus). Loimaan kaupungin perusopetuksen kouluverkko käsittää yhteensä kahdeksan alaluokkien koulua ja kaksi yläluokkien koulua sekä yhden yhtenäiskoulun. Alastaron yläasteella järjestetään myös oripääläisten yläkoululaisten opetusta. Osa Mellilän yläkoululaisista käy Kosken Seudun yläasteella kouluaan (kouluyhteistyösopimus). Valtuusto on 27.4.2020 päättänyt, että Virttaan ja Kojonkulman koulujen sekä Alastaron yläasteen toiminta päättyy 1.8.2021 alkaen.

Pienryhmäopetusta järjestetään Kauhanojan koululla, Keskuskoululla, Puistokadun koululla ja Hirvikosken yhtenäiskoululla. Muilla kouluilla erityisen tuen palveluja järjestetään yleisopetuksen ryhmissä. Lisäksi perusopetuksessa on yhteensä kahdeksan laaja-alaista erityisopettajaa.

Loimaalla on **erityisopetus sopimuksia** naapurikuntien kanssa. Sopimukset on päivitetty joulukuussa 2019. Yhteistyötä on tällä hetkellä mm. Kosken TI kunnan, Oripään ja Pöytyän kuntien kanssa. Naapurikuntia, jotka lähettävät erityisoppilaitaan, laskutetaan vuosittain sopimuksen mukaisesti. Yhteistyö Kosken TI kunnan ja Oripään kunnan kanssa yläkoululaisten opetuksen järjestämisessä jatkuu vuonna 2011 tehtyjen sopimusten pohjalta (Oripään sopimusta tarkistettiin vuonna 2013). Oripään kunta teki kesällä 2015 päätöksen aloittaa kouluyhteistyön Pöytyän kunnan kanssa. Ensimmäiset oripääläiset yläkoululaiset siirtyivät Pöytyälle 1.8.2019.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä sekä luoda pohjaa hyvälle kasvuille. Toimintaa järjestetään joka päivä Asemanseudun koululla, Kauhanojan koululla, Keskuskoululla, Kirkonkylän koululla, Kojonkulman koululla, Metsämaan koululla, Niinijoen koululla sekä Hirvikosken yhtenäiskoululla. Aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnittelu- ja koordinoititehtävät on nimetty kahdelle aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjajalle ja toimintaa ohjaamaan laaditaan lukuvuodeksi toimintasuunnitelma.

Tukipalveluiden henkilöstön muodostavat esi- ja perusopetuksen sekä toisen asteen opiskelijoiden opiskeluhoitohenkilöstö. Uusi oppilas- ja opiskelijahuoltolaki tuli voimaan 1.8.2014. Oppilaitoksen sijaintikunta vastaa opiskelijahuollon psykologi- ja kuraattoripalveluiden järjestämisestä alueellaan sijaitsevien esi- ja perusopetusta, lukiokoulutusta ja ammatillista peruskoulutusta antavien oppilaitosten opiskelijoille.

Perusopetuksessa on vuosittain käynnissä useita erilaisia **hankkeita**, joilla pyritään kehittämään palveluja ja toimintoja. Hankehakemukset ja –raportit käsitellään sivistysvaliokunnassa.

Toimintaympäristön muutos

Kouluverkkopäätöksen (27.4.2020) aiheuttamat muutokset palveluverkkoon. Kouluverkkomuutos toteutui 1.8.2021, jolloin Kojonkulman ja Virttaan koulujen sekä Alastaron yläasteen toiminta päättyi.

Oppilasmäärän vähenemisen aiheuttamat muutokset tuntikehykseen, opetusryhmien määrään, ryhmäkokoihin ja henkilöstön määrään. Opetuksen laajuutta ja henkilöstön määrää on sopeutettu jo useamman vuoden ajan oppilasmäärän vähenemiseen. Edellä mainittu kouluverkon tiivistäminen mahdollistaa osaltaan aiempaa paremmat mahdollisuudet

sopeuttaa palveluja oppilasmäärän vähenemiseen. Tuntikehys (opetuksen määrä, ryhmien määrä) päätetään lukuvuosittain.

Koronatilanne:

Perusopetusta toteutettiin vuonna 2021 muuten lähiopetuksena, mutta yläkouluikäiset olivat etäopetuksessa ajalla 8.3.-5.4.2021 (AVI:n päätös). Lähiopetuksena järjestettiin kuitenkin vuosiluokkien 7-9 erityisen tuen päätöksen saaneiden oppilaiden, pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden, perusopetuksen valmistavan opetuksen oppilaiden sekä yksilöllisen tarveharkinnan perusteella myös niiden oppilaiden opetus, joille lähiopetus katsottiin välttämättömäksi.

Kouluissa käytetyissä toimenpiteissä on noudatettu kokonaisuudessaan valtakunnallisia ja maakunnallisia ohjeita, suosituksia ja määräyksiä. Koulut ovat suunnitelleet tarkemmat käytännöt mm. opetuksen järjestämiseen, ruokailuun ja välitunteihin. Lukuvuosisuunnitelmaan on kirjattu yleiset linjaukset siitä, millaisin toteuttamistavoin poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin mahdollisesti siirrytään.

Henkilökunta on käyttänyt kasvomaskeja tai kokokasvovisiirejä. Oppilaiden kohdalla maskien käyttöä suositeltiin vuoden aikana eri ikäisille oppilaille tautitilanteen mukaan.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutus:

Perusopetuksen oppilailla on oikeus opiskeluhooltoon. Opiskeluhoollolla tarkoitetaan oppilaiden fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista huolehtimista. Opiskeluhooltotyötä tehdään yhteistyössä oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Koulujen opiskeluhooltotyön toimintamallit ja periaatteet on kirjattu sivistysvaliokunnan hyväksymään esi- ja perusopetuksen opiskeluhooltosuunnitelmaan.

Perusopetuksen 5., 8. ja 9.luokkalaiset osallistuvat säännöllisesti kouluterveyskyselyyn. Kyselyn tuloksia hyödynnetään mm. opiskeluhoollolisten yms. palvelujen suunnittelussa. Kouluterveyskyselyt toteutettiin vuonna 2021.

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät periaatteet:

Merkittävistä rakenteellisista yms. muutossuunnitelmista (esim. kouluverkko) järjestetään keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia. Samoin esimerkiksi opetussuunnitelmia uudistettaessa osallistetaan huoltajia ja oppilaita suunnitelman valmisteluvaiheessa.

Perusopetuksessa oppilailla ja huoltajilla on mahdollisuus vaikuttaa koulun toimintoihin ja ajankohtaisiin asioihin mm. oppilaskunnan ja vanhempainyhdistysten kautta.

Perusopetuksessa toteutetaan säännöllisesti asiakastytyväisyys- yms. -kyselyjä.

Erityisesti päätöksissä, joilla on merkittäviä vaikutuksia kuntalaisiin ja ne koskevat palvelujen toteuttamistapaa tai laajuutta (esim. palveluverkkoon liittyvät muutokset), tehdään laajempi vaikutusten ennakoarviointi.

Vuoden 2021 aikana ei tehty erillisiä asiakastytyväisyyskyselyjä tai ennakkovaikutusten arviointeja, eikä järjestetty keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot:

Koulukuljetusten hankinnalla on merkittävää paikallista yritysvaiikutusta, sillä useat paikalliset liikennöitsijät osallistuvat kuljetuspalvelujen tuottamiseen. Koulukuljetusten kilpailutus vuosille 2021-2024 (+optio 2025-2026) toteutettiin loppuvuodesta 2020 ja hankintapäätös tehtiin sivistysvaliokunnassa 28.1.2021. Kuljetusten hankinta vuositasolla on noin 1 200 000 euroa.

Loimaan kaupunki on mukana Turun kaupungin hallinnoimassa seutuhankintoja koskevassa yhteistyösopimuksessa (mm. oppikirja-, askartelu- ja koulutarvike- yms. hankinnat).

Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot:

Sivistysvaliokunta on hyväksynyt perusopetuksen kestävän kehityksen ohjelman (13.12.2017).

Kestävän kehityksen ohjelma on työväline, jonka avulla kestävän elämäntavan oppimisesta tehdään suunnitelmallinen osa koulun toimintaa.

Koulujen kestävän kehityksen työhön velvoittavat myös perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet.

Kestävän kehityksen kasvatuksen ja koulutuksen visiona on kestävään elämäntapaan sitoutuneet kansalaiset, joiden tietoja, taitoja ja motivaatiota kartutetaan kaikkeen kasvatukseen ja koulutukseen sisäänrakennetulla kestävän kehityksen kasvatuksella.

Kasvatus ja koulutus ovat avainasemassa ympäristötietoisuuden lisäämisessä ja kestävään elämäntapaan oppimisessa. Koulujen ja oppilaitosten tehtävänä on huolehtia, että kaikenikäisillä kansalaisilla on sellaisia tietoja, taitoja, valmiuksia ja näkemyksiä, että kestävän ja oikeudenmukaisen tulevaisuuden rakentaminen ja kestävään elämäntapaan sitoutuminen onnistuvat.

Loimaan Keskuskoulu on useamman kerran palkittu ns. Vihreällä lipulla, joka on kansainvälinen tunnustus yhteisöille, jotka toimivat kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.

Kuljetusten kilpailutuksessa otettiin huomioon 1.8.2021 voimaan tullut puhtaiden ajoneuvojen direktiivi. Vähäpäästöisimmistä autoista (tarjouspyynnössä mainitut kriteerit) oli mahdollisuus saada ns. laatupisteitä tai mikäli sopimuskauden aikana hankkii puhtaamman auton saa korotettua kilometrihintaa.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:

Vuonna 2021 perusopetuksessa kouluverkko muuttuu, kun Kojonkulman ja Virttaan koulujen sekä Alastaron yläasteen toiminta päättyy 1.8.2021 alkaen.

Vuonna 2021 jatkettiin käynnissä olevia kehittämishankkeita ja haettiin jatkorahoitusta ja uusiakin hankkeita, mikäli ne olivat palvelujen järjestämisen/kehittämisen kannalta perusteltuja.

Vuonna 2021 oli käynnissä mm. opetusryhmien pienentämiseen ja perusopetuksen tasa-arvon edistämiseen liittyvä hanke, jossa tarjotaan oppilaille lisätukea opiskeluun sekä kehitetään uusiakin tukimuotoja. Loimaan kaupungille on myönnetty valtion erityisavustusta esi- ja perusopetuksen **tasa-arvoa** edistäviin toimenpiteisiin, erityisopetuksen laadun kehittämiseen sekä siihen liittyvään koulunkäyntiavustajien palkkaamiseen ja ryhmäkokojen pienentämiseen 157 440 euroa vuosille 2020 - 2021. Koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi on myönnetty 95 160 euroa vuosille 2020-2021. Ryhmäkokojen pienentämiseen myönnettiin vuosille 2021-2022 rahoitusta 163 680 euroa ja koronaviruksen aiheuttaminen poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseen 112 000 euroa.

Toisena merkittävänä kokonaisuutena ovat tieto- ja viestintäteknologian käyttöön liittyvät hankkeet, joiden tavoitteena on tukea opettajia opetussuunnitelman mukaisen pedagogiikan käyttöön ja digitaalisuuden tarkoituksenmukaiseen hyödyntämiseen opetuksessa. Oppilaille ja henkilöstölle pyritään varmistamaan tasa-arvoiset mahdollisuudet oppia ja kehittää tvt-taitojaan nykypäivän ja tulevaisuuden edellyttämälle tasolle. Opetushallitus on myöntänyt avustusta 19 085 € **tutoropettajien** toimintaan ja osaamisen kehittämiseen sekä 59 185 € tutortoiminnan alueelliseen vakiinnuttamiseen. Jälkimmäisessä hankkeessa on yhteistyökumppanina Someron kaupunki.

Loimaan kaupunki on saanut vuosille 2019 - 2020 (käyttöä jatkettiin vuodelle 2021) valtionavustusta 19 000 € **kerhotoiminnan** kehittämiseen. Kehittämistoiminnan tavoitteena on saada aikaan monipuolista, lapsen ja nuoren kasvua tukevaa vapaa-ajan toimintaa, joka vakiintuu osaksi lapsen ja nuoren iltapäivää. Kerhotoiminnan piiriin pyritään saamaan myös niitä lapsia ja nuoria, joilla ei ole esimerkiksi perheen tuen puuttuessa mahdollisuutta harrastaa säännöllisesti. Vuodelle 2021-2022 kerhotoiminnan kehittämiseen myönnettiin avustusta 13 000 euroa ja harrastamisen Suomen malliin 50 000 euroa.

Strategi- nen tavoite ja toimen- pide	Arviointiväline, jolla tavoitteen to- teutumista arvioi- daan	Toiminnallinen tavoite 2021	Mittarin arvo / yk- sikkö ja vertailu- tiedot	Toteuma 31.12.	Tila
A2.4. To- teutamme yrittäjyys- kasvatusta.	Toimialan sisäinen itsearviointi. Yrityskysely, asia- kaspalaute.	Koulujen opetuk- sessa toteute- taan opetus- suunnitelman mukaisesti yrittä- jyyskasvatusta (eri oppiaineiden opetuksessa, teemapäivinä, monialaisissa oppimiskokonai- suuksissa jne.). Loimaalla laaja- alaisissa oppi- miskokonaisuuksissa painote- taan kohtaa L6 (Työelämätaidot ja yrittäjyys).	Opetussuunnitel- man toteutuminen. Yrittäjyyskasvatuk- seen liittyvät tapah- tumukset/toiminnot (määrä, kokemuk- set, merkitys).	Koronatilanteen sallimissa rajoissa on toteutettu 6.- ja 9.-luokkien yrityskylävierai- luja. Monialaiset oppimiskoko- naisuudet ovat toteutuneet opetussuunnitelman mukai- sesti.	Toteutuu
B4.2. Pa- rannamme palvelu- jemme tu- lokselli- suutta, va- kautamme talout- tamme ja turvaamme toimin- tamme jat- kuvuutta sopeutta- malla palve- luraken- teita.	Strategisten tavoit- teiden seuranta ja arviointi vuosittain toimintakertomuk- sessa. Seuranta ja sään- nöllinen raportointi (kuukausiraportit, osavuositarkastus- set, tilinpäätös); Talouden tunnuslu- vut	Haemme palve- lujen/toimintojen kehittämistä tu- keviin hankkei- siin rahoitusta. Kouluverkon ja opetuspalvelujen kehittäminen val- tuuston hyväksy- män kouluverk- koselvityksen ja kouluverkkopää- töksen mukai- sesti.	Toteutuneet hank- keet (myönnetty avustus, hankkeen tulokset jne.) Kouluverkkopää- töksen toteuttaminen, palvelujen kehittä- minen.	Innovatiivisten oppimisympä- ristöjen edistäminen esi- ja perusopetuksessa, haeti- tiin 61 200 €. (avustusta ei myönnetty). Valtionavustus varhaiskas- vatuksen sekä esi- ja perus- opetuksen koronaepide- mian vaikutusten tasoitta- miseksi, haettiin 223 250 € (myönnetty 112 000 €). Valtionavustus esi- ja pe- rusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimiin, haettiin 163 680 € (myönnetty 163 680 €). Oppilaiden koulupaikat ja henkilöstön toimipaikat määriteltiin uuden kouluver- kon mukaisesti keväällä 2021.	Toteutuu
B4.4. So- peutamme henkilöstö- määrää muuttuvien ja uudistet- tavien pal- veluraken- teiden ja - tarpeiden mukaisesti.	Henkilöstölinjau- sten mukaiset seu- rantatiedot ja tun- nusluvut. Henkilöstömäärä	Tuntikehystä pienennetään oppilasmäärän vähentyessä ja kouluverkon muuttuessa (ryh- mien määrät, ja- kotunnit, ryhmä- koko) ->vaikutukset henkilöstömää- rään/palkkame- noiniin	Tuntikehys (2,0-2,1 tuntia/opp.). Henkilöstömäärä (vastaa opetuksen laajuutta). Ryhmäkoot (valta- kunnallisen keskiar- von tasolla).	Tuntikehys on 2,0 h/opp. Henkilöstömäärää on so- peutettu kouluverkon muu- tokseen, tuntikehyyksien ja oppilaiden tuen tarpeeseen.	Toteutuu

C1.3. Kan- nustamme asukkaita monipuoli- seen har- rastustoimintaan	Hyvinvointikertomuksen seuranta- ja arviointiedot (TEA-pistemäärä); THL-sairastavuusindeksi; Kouluterveyskyselyt	Monipuolinen kerhotarjonta eri kouluilla. Toiminnalla voidaan osaltaan tukea opetussuunnitelman tavoitteiden toteutumista, tarjota mielekästä tekemistä vapaa-aikaan ja herättää kiinnostusta harrastustoimintaan. Toimintaan haetaan valtionavustusta.	Toteutuneiden kerhojen määrä (40 - 45 kerhoa). Osallistujamäärät (400 - 450 opp.). Myönnetty valtionavustus (noin 20 000 €).	Kerhotoiminta käynnistyi elo-syyskuun vaihteessa 2021. Kerhotoiminnan rahoituksella toteutettiin 15 kerhoa ja harrastamisen Suomen mallin rahoituksella 30. Osallistujia toiminnassa on ollut noin 400 - 420. Harrastamisen Suomen malliin myönnettiin avustusta 50 000 euroa ja kerhotoiminnan kehittämiseen 13 000 euroa.	Toteutuu
--	--	---	--	---	---

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Kouluverkon muuttuminen vaikuttaa henkilöstön määrään ja merkitsee useammalle henkilölle toimipaikan vaihtumista. Kouluverkon muuttuessa yhtenä lähtökohtana on henkilöstön siirtyminen lakkautettavalta koululta samaan kouluun kuin oppilaat. Toisaalta kouluverkon muuttuessa henkilöstölle on perusteltua tarjota myös laajemmin mahdollisuutta vaihtaa toimipaikkaa (työnkierto). Henkilöstömäärä pystyttiin palveluverkon muuttuessa sopeuttamaan eläköitymisten ja määräaikaisten virkasuhteiden kautta.

Oppilasmäärän väheneminen sekä tarve pienentää tuntikehystä ja vähentää opetusryhmiä vaikuttaa myös opettajamäärään ja opettajien työtunteihin. Joillakin opettajilla voi olla haastetta saada opetusvelvollisuus täyteen ja toisaalta pitää opettaa useammalla koululla. Näillä voi olla jatkossa vaikutusta opettajien pysyvyyteen ja uusien henkilöiden rekrytointiin.

Oppilaiden tuen tarve vaikuttaa koulunkäynninohjaajien määrään ja resurssitarve vaihtelee vuosittain merkittävästi.

Oppilasmäärän väheneminen, taloustilanne, palveluverkon muutokset yms. osaltaan kuormittavat henkilöstöä ja aiheuttavat myös haastetta henkilöstösuunnitteluun. Vuonna 2021 koronatilanne lisäsi sijaistarvetta merkittävästi ja riittävän henkilöstöresurssin varmistaminen oli ajoittain ongelmallista.

Opettajista muodollinen kelpoisuus on 96 %:lla ja koulunkäynninohjaajista 98 %:lla. Henkilöstöstä määräaikaissä virka- tai työsuhteessa on noin 24 %. Määräaikaaisuudet perustuvat lähinnä sijaisuuksiin ja tehtävien hoidon järjestelyihin.

Opettajamäärä väheni lukuvuodesta 2020-2021 lukuvuoteen 2021 - 2022 verrattuna 136->127. Tämä selittyy kouluverkon muutoksella, oppilasmäärän vähenemisellä sekä sillä, ettei syksyllä 2021 esiopetusta järjestetä perusopetuksen yhteydessä. Valmistavassa opetuksessa on kaksi opettajaa. Lisäksi osan opettajista (kolme) palkkamenot kohdentuvat erilaisiin kehittämishankkeisiin. Oppilaiden tuen tarve, yhden vaativan erityisen tuen ryhmän lisäys sekä valmistava opetus ovat edellyttäneet ohjaajaresurssin lisäystä (6 htv). Ohjaajaresurssin tarve vaihtelee lukuvuosittain ja lukuvuoden sisälläkin (8-9 ohjaajan palkkamenot kohdentuvat vieraskuntalaisten oppilaiden avustamiseen).

Huhtikuussa 2021 henkilöstömäärä perusopetuksessa oli 198 (htv 194), elokuussa 191 (htv 189) ja joulukuussa 191 (htv 189).

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Sivistysjohtaja	1	1	1
Palvelusihteeri	5	5	5
Rehtori	4	4	4
Luokanopettaja	54	53	51
Lehtori	31	30	30
Pt. tuntiopettaja	25	22	20
St. tuntiopettaja	0	0	0
Erityisluokanopettaja	11	12	14
Erityisopettaja	8	8	8
Esikoulun opettaja	2	1	0
Koulunkäynninohjaaja	44	42	48
Apip-toiminnan ohjaaja	4	4	4
Koulukuraattori	3	3	3
Koulupsykologi	3	3	3
Perusopetus (yhteensä)	195	188	191

Muut olennaiset perustelutiedot	
Toimitilat	<p><i>Tarvittavat toimitilat ja niiden olennaiset muutokset</i></p> <p>Loimaan kaupungin perusopetuksessa oli 11 koulua keväällä 2021, syksyllä 2021 kahdeksan. Kouluilla olisi tälläkin hetkellä kapasiteettia suuremmalle oppilasmäärälle. Koulujen tämänhetkinen vapaa kapasiteetti ja oppilasmäärän väheneminen mahdollistavat palveluverkon tiivistämisen ja sen, että useat koulut pystyvät tarvittaessa vastaanottamaan toisten koulujen oppilaita.</p> <p>Asemanseudun, Kauhanojan, Kojonkulman ja Niinijoen koulujen tiloissa on myös varhaiskasvatusta.</p> <p>Koulukiinteistöissä on ajoittain esiintynyt sisäilmaongelmia (mm. Hirvikosken yhtenäiskoulu ja Kirkonkylän koulu). Yhtenäiskoululla ja Kirkonkylän kouluilla tehtiin vuonna 2019 sisäilmakorjauksia. Puistokadun koululla ja Hirvikosken yhtenäiskoululla oli kevästä 2021 alkaen sisäilmaseurantaa (ns. Luokkahenki). Sivistyslautakunta päätti syyskuussa 2021 ottaa ko. palvelun käyttöönsä. Sopimus mahdollistaa 50 - 55 luokkatilan seurannan kerrallaan. Tarkoitus on toteuttaa jatkossa seurannaa kaikilla kouluilla tietyin aikataulun mukaisesti.</p> <p>Kouluverkko muutos edellyttää Puistokadun koululla jonkin verran muutostöitä (mm. kotitalousluokka, käsityötilat) ja osan nykyisten lukiotilojen (neljä luokkaa) siirtämistä Puistokadun koulun käyttöön. Kouluverkko muutos edellyttämät muutostyöt toteutettiin kevään/kesän 2021 aikana.</p>
Palvelujen ostot	<p><i>Merkittävimmät palvelujen ostot ja niiden muutokset</i></p> <p>Opetuspalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat kuljetusten hankinta. (n.1 200 000 euroa/vuosi). Kuljetukset on kilpailutettu lukuvuosille 2021-2024 (+ optio 2025-2026).</p> <p>Palvelujen ostoihin kirjataan myös lukiokoulutuksesta aiheutuvat kustannukset eli todellisten kustannusten ja valtionosuuden välinen erotus (noin 500 000 - 600 000 euroa/vuosi).</p>

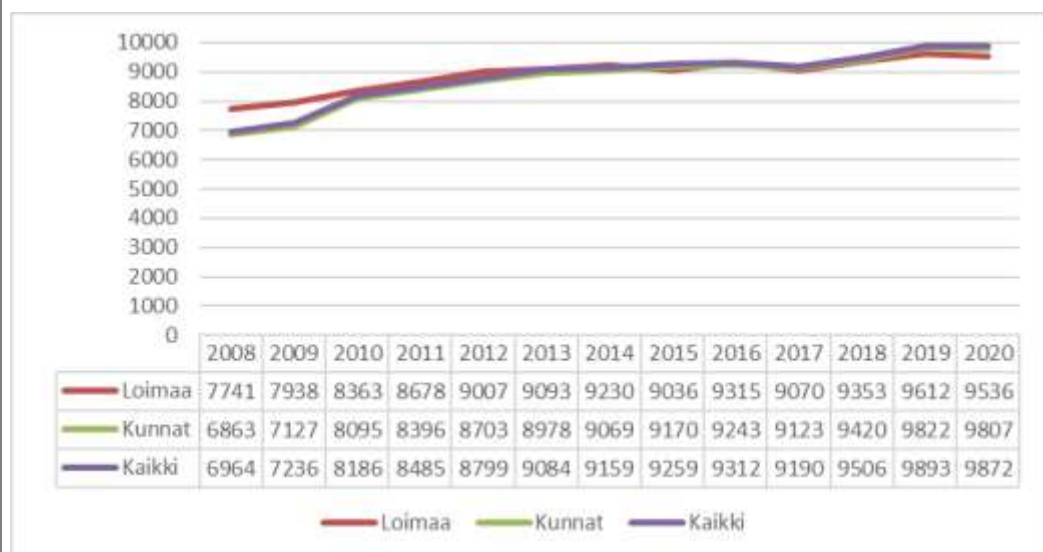
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	<p><i>Muut merkittävimmät toiminnan edellyttämät resurssit ja niiden muutokset</i></p> <p>Valtuustoaloitteen (kaupunginvaltuusto 8.6.2020 § 28; sivistysvaliokunta 27.8.2020 § 60) mukaisesti valmistellaan psykiatrisen sairaanhoitajan toimen perustamista kouluterveydenhuoltoon. Kaupunginvaltuusto osoittaa siihen resurssit valmistelun päätyttyä. Valtuusto päätti resurssista 21.6.2021 ja psykiatrisen sairaanhoitaja aloitti tehtävässään lokakuun alussa 2021. Palvelu kohdentuu yläkouluikäisiin ja on merkittävä lisä opiskelu- ja kouluterveydenhuollon palveluihin.</p>
---------------------------------------	--

Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	<p><i>Muut olennaiset tunnusluvut ja vertailutiedot.</i></p>
---	--

PERUSTIEDOT		TP 2020	TA 2021	TP 2021
(TA 2021 keskiarvo syyskuu 2020 ja arvio syyskuu 2021)	Oppilaat kouluittain			
	Asemanseudun koulu	57,5	64	64,5
	Kauhanojan koulu	63	58	58,5
	Keskuskoulu	387	386	385,5
	Kirkonkylän koulu	4+108	7+107	7+106
	Kojonkulman koulu	2+37	1+17*	1+17
	Metsämaan koulu	8+48,5	5+49	7+50
	Niinijoen koulu	4+38	38	38,5
	Virttaan koulu	14,5	7*	6,5
	Alastaron yläaste	102,5	42*	42,5
	Puistokadun koulu	250	285	286
Hirvikosken yhtenäiskoulu	398	405	415	
Oppilaat	Oppilaat yht.	18+1504	13+1458	15+1470
perusopetuksessa	Yleisopetus	1365	1343	1355
	Luokkamuotoinen erityisopetus	105	115	115
	Osa-aikaiseen	397	370 - 380	347
	erityisop. osallistuneet			
	Tehostetun tuen oppilaat	206	190 - 200	212
Vieraskuntalaisia	Perusopetus	5,6 %	6,5 %	4,0 %
	Erityisopetus	15,1 %	18,5 %	13,5 %

* koulun toiminta päättyy 1.8.2021. Kojonkulman koululta oppilaat siirtyvän pääosin HYK:iin, Virttaalta Kirkonkylän kouluun ja Alastaron yläasteelta Puistokadun koululle.

Perusopetuksen käyttökustannukset 2008 - 2020 (OPH:n raportit):

Perusopetuksen käyttökustannusten kehitykseen vaikuttavat monet tekijät. Loimaalla haastetta tuovat mm. useat (pienehköt) yksiköt, laaja erityisopetus, laaja tuntikehys sekä kuljetusoppilaiden merkittävä osuus. Koulukohtaiset erot yleisopetuksen opetuskustannuksissa ovat Loimaalla huomattavat. Erot ovat monen tekijän summa, mutta ainakin oppilasmäärä sekä erityisesti kiinteistöhuolto- ja kuljetuskustannukset ovat tässä mielessä merkittäviä tekijöitä. (taulukon kustannukset sisältävät sairaala- ja vammaisopetuksen).

Vertailutietoja (v. 2020) muutamista (samankokoisista) kunnista (OPH:n raportit):

Kunta	Oppilaat	Opetus-tun-nit/opp	Opetus €/tunti	Kulje-tusoppi-laat	Kulje-tus €/opp	Ruokailu €/opp/pv	Yh-teensä €/opp
Forssa	1 433,5	89	70	220,5	1 279	2,60	10 005
Kauhajoki	1 319	74	69	459	1 464	4,25	9 444
Lieto	2 558	62	70	568,5	918	2,66	8 047
Loimaa	1 520	79	62	585,5	1 438	2,81	9 536
Naantali	1 975	72	68	353	2 034	3,57	9 063
Uusikau-punki	1 368	80	63	362,5	772	2,49	9 347
Kunnat yh-teensä	534 943	71	70	108 382,5	1 535	2,62	9 807

Edellä olevan taulukon perusteella erityisesti opetuksen määrä (tuntikehys) ja kuljetuskustannukset ovat merkittävimmät tekijät, jotka nostavat oppilaskohtaisia kustannuksia Loimaalla. Viime vuosina Loimaan ero keskimääräisiin oppilaskohtaisiin kustannuksiin on pienentynyt, mikä perustuu lähinnä tuntikehysten vähentämiseen. Pinta-alalta laajassa kunnassa koulukuljetusten kustannukset ovat joka tapauksessa jatkossakin merkittävät. Tämän takia kustannuksissa on ongelmallista päästä valtakunnalliselle tasolle, mutta vuosina 2017-2020 Loimaan kaupungissa oppilaskohtaiset kustannukset olivat alle valtakunnan keskiarvon. (edellä olevan taulukon luvut eivät sisällä sairaala- ja vammaisopetusta).

Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta

1. Toimitilojen kunto (mm. sisäilmaongelmat)

Sisäilmaongelmista aiheutuvat henkilöstön poissaolot vaikuttavat merkittävästi toimintaan ja aiheuttavat sijaisjärjestelyjä. Korvaavissa tiloissa ja poikkeusoloissa toimiminen vaikuttavat myös palvelujen järjestämiseen. Vuonna 2021 ei koulu kiinteistöissä ollut merkittäviä sisäilmaongelmia. Sivistyslautakunta päätti syksyllä ottaa käyttöön koulujen sisäilman seurantapalvelun (Luokkahenki). Oppilaiden hyvinvointia seurataan viikoittaisella kyselyllä ja jatkuvalla ilmanlaadun mittamisella. Näin sisäilman orastavat ongelmat voidaan tunnistaa ja korjata mahdollisimman aikaisin.

Kiinteistöjen määrää tarkasteltaessa tulee kiinnittää huomiota tilojen kunnossapidon edellyttämiin resursseihin. Tulevaisuuden investointitarpeet vähenevät tiiviimmässä kouluverkossa, kun kunnossapitotoimet keskittyvät pienempään kiinteistömäärään. Tilakysymyksiin varautumisessa olennaisia ovat mm. suunnitelma tilatarpeesta, tilojen rakentaminen ja kunnostaminen sekä riittävät resurssit niiden toteuttamiseen.

2. Henkilöstömäärän mitoittaminen rakenteellisia muutoksia ja palvelujen uudistamista vastaaviksi (haastetta henkilöstösuunnitteluun ja toimitilakysymyksiin)

Päätökset merkittävimmistä rakenteellisista muutoksista tulisi saada hyvissä ajoin, jotta niiden aiheuttamiin henkilöstömuutoksiin voidaan varautua. Mm. kouluverkon rakenteella on olennaisia vaikutuksia koulujen henkilöstötarpeeseen. Kouluverkkopäätös tehtiin 27.4.2020 ja muutokset toteutuivat 1.8.2021. Lakkautettavien koulujen henkilöstö sijoitettiin jäljelle jääviin kouluihin. Pääosa henkilöistä siirtyi oppilaiden mukana samaan kouluun, osa siirtyi kouluihin, joissa oli vapaana vakansseja.

	<p>3. Palvelujen sopeuttaminen määrärahoihin (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen, suunnitelmallisuus, palvelujen tehokkuus ja laatu, palvelujen tasapuolisuus)</p> <p>Mm. oppilasmäärän väheneminen ja kaupungin tiukka taloustilanne edellyttävät voimakasta sopeuttamista. Tulojen väheneminen (esim. valtionosuuksien väheneminen) saattaa edellyttää palvelujen priorisointia ja sopeuttamista. Hankerahoituksella on merkittävä vaikutus palvelujen kehittämiseen. Jatkossakin olennaista on aktiivinen hanketoiminnan seuranta ja panostaminen hankerahoituksen hakemiseen toiminnan kehittämisen kannalta olennaisiin hankkeisiin.</p> <p>4. Lainsäädännön muutosten vaikutukset palveluihin</p> <p>Esimerkiksi opetussuunnitelmien uudistamisten vaikutukset oppimateriaaleihin, opetuksen laajuuteen, henkilöstön täydennyskoulutustarpeeseen jne., oppivelvollisuuden pidentäminen yms. Muutokset edellyttävät ennakointia ja varautumista (toimintaympäristön aktiivinen seuranta), edellytyksiä nopeaan päätöksentekoon ja valmiutta toimintamallien muuttamiseen.</p> <p>5. Koronatilanteen tms. edellyttämät poikkeukselliset järjestelyt</p> <p>Edellyttää valmiutta nopeaan päätöksentekoon, valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja, vaihtoehtoisia malleja tuottaa palveluja, työskentelyä nopeasti muuttuvissa tilanteissa ja erilaisissa tehtävissä yms.</p>
Muut perustelutiedot	

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut	
<p>Talouden tasapainotus vuodelle 2021</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kouluverkon uudistaminen (vaikutus mm. tuntikehykseen). Yhteensä 150 000 euroa. Kouluverkkomuutoksen arvioitu henkilöstö-/oppilasryhmävähennys toteutui suunnitellulla tavalla ja henkilöstökulujen vähennys oli 150 000 euroa. Muilta osin henkilöstökulujen vähennykset eivät toteutuneet, päinvastoin henkilöstömäärä oli arvioitua suurempi (mm. oppilaiden tuen tarve, maahanmuuttajataustaisten opetus, hanketoiminta) ja koronatilanteen takia sijaisuskulut merkittävästi normaalia suuremmat. (henkilöstökulujen lisäys oli noin 94 000 euroa vuoteen 2019 verrattuna). • Palvelujen ostojen vähennykset. Yhteensä 75 000 euroa. Palvelujen ostojen vähennykset eivät toteutuneet, vaan kasvua vuoteen 2019 verrattuna oli noin 200 000 euroa (lähinnä opetuspalvelujen osto muilta kunnilta, lukiokoulutuksen kompensatio). • Leasing-vuokrat. Yhteensä 10 000 euroa. Leasing-vuokrat lisääntyivät noin 18 000 euroa vuoteen 2019 verrattuna (tietokoneiden lisääntyminen opetuskäytössä). • Palvelujen ostot/aineet ja tarvikkeet. Yhteensä 18 000 euroa. Aine- ja tarvikemenoissa oli kasvua vuoteen 2019 verrattuna noin 37 000 euroa (kasvu perustuu lähinnä koulutarvikkeiden, oppikirjojen yms. hankintaan). • Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteen uudistamista 2021 - 2024. • Kokonaisuutena tasapainotustoimenpiteiden tavoite oli 253 000 euroa. Vähennykset eivät toteutuneet, vaan kasvua oli noin 105 000 euroa. 	

Arviointikohde	Mittari	TP 2020	TA 2021	Tot 2021
Perusopetus	Oppilaita/opettaja perusopetuksessa	11,4	11,3	11,5
Perusopetus	Oppilaita/opettaja laaja-alainen erityisopetus	188	182	186
Perusopetus	30.9. jatkokoulutuksen ulkopuolelle jäävät/edellisenä keväänä 9.luokan päättötodistuksen saaneet	0 %	0 %	0 %
Perusopetus	Perusopetuksen käyttökustannukset (yleis- ja erityisopetus) € / opp	8 950	8 850	
Perusopetus	Perusopetuksen laatu koetaan hyväksi palautearviointikyselyissä (vastausten keskiarvo, asteikko 1-4)	Kyselyä ei toteutettu.	3,3-3,5	Kyselyä ei ole toteutettu.
Perusopetus	Oppilasmäärä/opetusryhmä 1-2 lk 3-6 lk 7-9 lk	16,0 17,8 16,3	17-18 18-19 16-17	16,7 18,1 16,4
Iltapäivätoiminta	Oppilaita apip-toiminnan piirissä: 1-2-luokat	145	135	133
Iltapäivätoiminta	Oppilaita apip-toiminnan piirissä: 3-9-luokat	36	35	30
Iltapäivätoiminta	Ohjaustuntien määrä/vko	445	410	405

Perusopetus ja keskiasteen koulutus (Ulkoiset erät)	TP 2020	TA2021	Muutos	MTA2021	TP2021	Toteuma %	Erotus (TA vs TOT)
TULOSLASKELMA							
Toimintatuotot	1 445 815	1 601 500		1 601 500	1 495 430	93,4	106 070
Toimintakulut	-12 035 197	-12 224 150	-600 000	-12 824 150	-13 279 148	103,5	454 998
Toimintakate	-10 589 382	-10 622 650	-600 000	-11 222 650	-11 783 718	105,0	561 068

Perusopetuksen toimintatuotot alittuivat noin 106 000 euroa budjetoidusta summasta. Mm. hankerahoitusta siirtyi arvioitua enemmän vuodelle 2022 (koronatilan vaikutus hankkeiden toteuttamiseen) ja osa myönnettyistä avustuksista (noin 85 000 euroa) jouduttiin opetushenkilöstön vuoden 2020 lomautusten takia palauttamaan. Lisäksi erilaisia myynti- ja maksumuutoksia kertyi jonkin verran arvioitua vähemmän (mm. kotikuntakorvaukset). Vuoteen 2019 verrattuna toimintatuottoja kertyi noin 170 000 euroa vähemmän. Vähennystä selittää kotikuntakorvausten (vieraskuntalaisten oppilaiden osuuden pieneneminen) väheneminen noin 240 000 eurolla, vastaavasti hankerahoitusta vuonna 2021 oli noin 70 000 euroa enemmän vuoteen 2019 verrattuna.

Perusopetuksessa toimintakulut ylittivät noin 455 000 euroa (alkuperäiseen talousarvioon verrattuna ylitys on noin 1 055 000 euroa). Henkilöstökulut ylittivät noin 192 000 euroa. (alkuperäiseen talousarvioon verrattuna noin 692 000 euroa). Tämä selittyy merkittävästi kasvaneilla sijaisuskuluilla (koronatilanne) ja arvioitua suuremmalla henkilöstömäärällä (oppilaiden tuen tarve, valmistava opetus, hanketoiminta yms.). Palvelujen ostojen ylitys (noin 245 000 euroa) perustuu lähinnä erilaisten asiakaspalvelujen ostojen ylittymiseen (ns. lukiokoulutuksen maksuosuus, muissa kunnissa opiskelevien oppilaiden maksuosuus). Aine- ja tarvikemenojen ylitystä (noin 25 000 euroa) aiheuttivat oppikirjojen ja koulutarvikkeiden kustannusten kasvu.

Vuoteen 2019 verrattuna toimintakulut lisääntyivät noin 320 000 euroa. Henkilöstömenojen kasvu on noin 94 000 euroa (erityisesti sijaisuskulut), palvelujen ostojen noin 200 000 (asiakaspalvelujen ostot) sekä aine- ja tarvikemenojen noin 37 000 euroa (joitakin hankintoja lykätty aiempina vuosina, materiaalien/tarvikkeiden kustannusten kasvu jne.).

Vapaa-aikapalvelut

Toimiala: Sivistys

Toimielin: Sivistyslautakunta

Palveluala: Vapaa-aikapalvelut

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus

Lähtökohtana vapaa-aikapalveluiden toiminnassa on lisätä sellaisia toimintatapoja ja palveluita, jotka edistävät kuntalaisten kuulumista yhteisöihin. Palveluilla on varmistettava mahdollisuudet osallistua aktiivisesti vapaa-ajalla myös niille kuntalaisille, jotka eivät ole kansalaisjärjestöjen toiminnan piirissä. Vapaa-aikapalvelut ovat osaltaan kehittämässä kaikkien kuntalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa omaa elinympäristöään koskeviin asioihin.

Vapaa-aikapalvelut tuottavat ja edistävät palveluja, jotka ovat enimmäkseen ennaltaehkäiseviä. Vapaa-aikapalvelut toimivat edistäjinä ja sellaisten palveluiden tuottajina, joita kansalaisjärjestöt eivät voi tuottaa. Yhdistysten, järjestöjen ja seurojen toimintaa tuetaan myöntämällä avustuksia ja osoittamalla tiloja niiden toimintojen järjestämiseen.

Kirjastopalveluiden tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Tehtävien hoitamiseksi kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö.

Kirjastolaitos koostuu pääkirjastosta sekä Alastaron, Hirvikosken ja Mellilän kirjastoista. Kirjasto tekee yhteistyötä kirjastopalveluiden laadun varmistamiseksi muiden kirjastojen kanssa seutu-, maakunta- ja valtakunnallisella tasolla.

Kirjastopalvelut on tarkoitettu koko väestölle. Keskeinen tavoite on, että kaikki käyttäjät huolimatta mahdollisista toimintarajoitteista voivat hyödyntää kirjaston palveluja. Kirjastopalveluiden saavutettavuutta tuetaan selko- ja isotekstisten kirjojen teemahyllyllä, kirjaston kotipalvelulla ja yhteistyöllä Celia-kirjaston kanssa. Kirjasto välittää Celian palveluja asiakkaille, joiden on vaikea lukea tavallista kirjaa, ja opastaa palvelun käytössä.

Asiakkaiden opastaminen tiedonhallintataitoihin on yksi kirjaston ydintehtävistä. Opastusta järjestetään sekä henkilökohtaisena opastuksena että ryhmille. Lukemiskulttuuria edistetään vaihtuvien kirjanäyttelyin ja erilaisten luku- ja kirjallisuuspiirien avulla. Kouluille tarjotaan kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisia palveluja.

Kulttuuripalveluiden tehtävänä on luoda mahdollisuuksia ja edellytyksiä taiteen harjoittamiselle sekä kotiseututyön ja perinteen harrastamiselle.

Kulttuuripalvelut tuottavat kulttuuri- ja perinnetoimintaan liittyviä palveluita sekä toteuttavat muita tehtäviä kuten järjestävät julkisia tilaisuuksia, ylläpitävät perinteen tallentamista ja vastaavat osittain ystävyyskuntatoiminnasta ja matkailuun liittyvistä tehtävistä. Avustuskohteita ovat mm. Suomen maatalousmuseo Sarka, Loimaan seudun teatteriyhdistys, muut yhdistykset ja kylät.

Keskeisiä tehtäviä ovat musiikkitalaisuuksien ja muun esittävän taiteen tukeminen ja järjestäminen, teatteritoiminnan tukeminen, elokuvatoiminta, taidekokoelman ylläpitäminen ja kartuttaminen, erilaiset viestintäpalvelut, Vesikosken myllyn, Alpo Jaakolan Patsaspuiston, kuivurigallerian toiminnasta ja ylläpidosta vastaaminen sekä Heimolinnan toiminta. Lisäksi kulttuuripalvelujen vastuulla on toritoiminta.

Liikuntapalveluiden perustehtävänä on tuottaa ja kehittää eri hallintokuntien ja sidosryhmien kanssa laadukkaita ja monipuolisia liikumis-, liikunta- ja vapaa-ajan palveluita.

Kuntien liikuntatoiminnan perustehtävää linjaa liikuntalaisissa asetettu ohjeistus. Liikuntalain tarkoituksena on mm. edistää väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä tukea lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä liikunnan avulla.

Kunnan tulee luoda edellytyksiä asukkaiden liikunnalle kehittämällä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa, tuemalla kansalais- ja seuratoimintaa, rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja, järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät sekä kehittämällä paikallista ja kuntien välistä sekä alueellista yhteistyötä.

Painopisteinä ovat erityisliikunta, ikäihmiset, lapsiperheiden liikunta sekä liikuntaneuvonta. Tavoitteena on motivointi elinikäiseen liikuntaan, terveellisempään elämään ja oman kiinnostuksen mukaisen liikuntapolun löytäminen matalan kynnyksen ryhmien, lajikokeilujen yms. kautta.

Uimahalli Vesihovi on ”vauvasta vaariin” kuutena päivänä viikossa vesiliikuntapalveluja tuottava seutukunnallinen ohjatun liikunnan ja omaehtoisen virkistyksen keidas. Vesihovin ja uusitun Hirvihovin kunto- ja voimailusalin markkinointiin ja asiakaslähtöiseen palvelujen kehittämiseen panostamalla saadaan kävijämäärät kasvamaan.

Saviseudun kunnat järjestävät yhdessä pyöräilyyn, kävelyyn/juoksuun ja hiihtoon kohdistuneet ”Saviseutu liikkuu” kampanjat, joiden tavoitteena on innostaa kuntalaisia omaehtoiseen liikuntaan ympäri vuoden.

Nuorisopalveluiden tehtävänä tuottaa nuorisolain edellyttämiä palveluita nuorille (alle 29-vuotiaille). Nuorisopalvelut luovat edellytyksiä nuorisotoiminnalle, järjestää itse toimintaa, tukee nuorten kasvua, kehitystä ja kansalaisvalmiuksia tiiviissä yhteistyössä viranomaisten, järjestöjen ja yhteisöjen sekä yksityisten henkilöiden, erityisesti nuorten ja heidän perheiden kanssa.

Nuorisopalveluiden tehtävänä on huolehtia, että nuorilla on mahdollisuus käyttää heille suunnattuja palveluja ja että heillä on mahdollisuuksia ja valmiuksia vaikuttaa elinolosuhteisiinsa. Tätä tarkoitusta varten kehitetään edelleen nuorten tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluita.

Nuorisopalvelut järjestävät nuorisotiloilla alakoululaisille (3-6 lk), yläkouluikäisille sekä toisen asteen opiskelijoille tarkoitettua avointa toimintaa. Avoimen toiminnan lisäksi järjestetään tapahtumia, retkiä ja leirejä. Loimaan kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisesti tuotetaan peruskoululaisille ennalta ehkäiseviä palveluja.

Nuorten osallisuuden ja nuorten asioiden edistäjänä Loimaalla toimii nuorisovaltuusto.

Loimaan kaupungissa toimii lasten ja nuorten monialainen työryhmä. Sen toiminta on yhdistetty paikalliseen LAPE -ryhmään (lapsiperheiden kehittämisohjelma). Työryhmä toimii nuorisolain edellyttämänä nuorten ohjaus- ja palveluverkostona.

Seutukunnallinen nuorisotoiminta (SENU) jatkaa toimintaansa neljän kunnan yhteistyönä ja Loimaa toimii näiden kuntien etsivän nuorisotyön koordinaattorina.

Työväenopisto tuottaa loimaalaisille heidän tarpeistaan lähtevää opetusta ja oppimistavoitteista harrastustoimintaa, joka tukee kuntalaisten aktiivisuutta, kehittää osaamista ja sivistystä sekä edistää henkistä ja ruumiillista hyvinvointia. Paikallisten yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa tehdään yhteistyötä mahdollisimman laajan seutukunnallisen, alueellisen ja paikallisen kurssitarjonnan saavuttamiseksi.

Työväenopiston toiminta käsittää perinteisen vapaan sivistystyön lisäksi mm. lapsille ja nuorille annettavaa taiteen perusopetusta. Sitä tarjotaan kuvataiteissa sekä teatteritaiteessa. Tilauskoulutusta ja muuta maksupalvelukoulusta työväenopisto järjestää tarpeen mukaan. Toistaiseksi sen määrä ja tarve paikkakunnalla on ollut vähäinen.

Musiikkiopisto järjestää laadukasta musiikin ja tanssin opetusta sekä niihin liittyvää muuta toimintaa alueen asukkaille. Musiikillisten ja tanssiin liittyvien tietojen ja taitojen kartuttamisen lisäksi tavoitteena on tarjota asukkaille mielekästä toimintaa vapaa-ajaksi elämänlaatua parantamaan.

Musiikkiopistossa on mahdollista opiskella monipuolisesti eri instrumenttien soittoa sekä laulua. Instrumenttiopetuksen lisäksi opintokokonaisuuteen kuuluu musiikin hahmotusaineiden opiskelu sekä yhteismusisointi erilaisissa yhtyeissä tai kuoroissa.

Tanssiliinjalla opettavina aineina ovat baletti, nykytanssi ja lastentanssi.

Musiikkiopistossa toimii avoin linja, jonka tarkoituksena on tarjota kaikille halukkaille, iästä ja aikaisemmista musiikkiopinnoista riippumatta, mahdollisuus musiikinopiskeluun.

Opistojen hallinto yhdistetään vuoden 2021 alussa, kun opistoille tulee yhteinen rehtori.

Toimintaympäristön muutos

Liikuntatilojen riittävyys ja eri käyttäjäryhmien tarpeiden kohtaaminen ovat haasteellisia. Alastaron yläasteen oppilaiden siirto Puistokadun koululle syksyllä 2021 antaa päiväaikaan tilaa Alastaro-hallille, mutta ruuhkauttaa puolestaan Puistokadun liikuntahallin päiväkäyttöä entisestään. Kolme liigaseuraa ja laaja palloilulajien kokonaisuus vaatisivat lisää isojen liikuntatilojen käyttövuoroja edustusjoukkueiden sekä nuorten laadukkaiden ja suunnitelmallisten harjoitusmahdollisuuksien turvaamiseksi. Syksyllä 2021 keskusteluun nousi lisätilojen rakentaminen ja loppuvuodesta jätettiin ehdotus liikuntapaikkarakentamisen rahoitussuunnitelmaan 2023-2026.

Koronatilanne:

Koronatilanteen takia vapaa-aikapalveluissa on vuoden aikana ollut erilaisia rajoituksia. Rajoitukset ovat kohdistuneet lähinnä tilojen aukioloon, asiakasmääriin tai palvelujen järjestämiseen. Lasten ja nuorten palveluja järjestettiin käytännössä koko vuoden ajan, mutta osa palveluista toteutettiin etäpalveluna (mm. nuorisopalveluissa). Mm. opistoissa lasten opetus voitiin järjestää koko vuoden ajan lähiopetuksena. Sen sijaan aikuisten ja nuorten opetuksessa lähiopetusta korvattiin osaltaan etäopetuksella ja yksilöohjauksella, mutta noin 1/3 työväenopiston kurseista jäi kevätkaudella kokonaan toteutumatta. Koronapandemian takia työväenopiston opiskelijamäärä on laskenut voimakkaasti. Sekä työväenopisto että musiikkiopisto saivat koronataukea kompensoimaan maksupalautuksia sekä alentuneita kurssimaksukertymiä. Työväenopisto sai tukea 27 000 € ja musiikkiopisto 4 500 €.

Kirjasto- ja kulttuuritilat olivat koko vuoden auki, mutta asiakasmäärissä ja toiminnoissa oli vuoden mittaan jonkin verran rajoituksia. Esimerkiksi kirjastojen lainaustoiminta oli kuitenkin koko vuoden mahdollista. Koronan vaikutuksesta perinteisiä tapahtumia, esim. itsenäisyyspäivän juhla, uudenvuoden vastaanotto, ei järjestetty.

Liikuntapalveluissa rajoitusten takia sisäliikuntatilat olivat vuoden aikana lasten ja nuorten harrastustoimintaa lukuun ottamatta välillä kokonaan suljettuina tai käyttäjämääriä oli rajoitettu. Mm. alkuvuodesta aikuisten ryhmäharrastustoiminta oli pääosin keskeytettyä, mutta joitakin ryhmiä ohjattiin etäyhteydellä. Uimahallin sulkuajanakin järjestettiin esi- ja perusopetuksen uimaopetusta sekä ns. kuntouttavaa toimintaa.

Vapaa-aikapalvelujen toimenpiteissä on kokonaisuudessaan noudatettu valtakunnallisia ja maakunnallisia ohjeita, suosituksia ja määräyksiä.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutus:

Vapaa-aikapalveluiden tehtävänä on edistää ja ylläpitää asukkaiden hyvinvointia tuottamalla riittävät olosuhteet virkistys- ja harrastustoiminnalle sekä järjestämällä monipuolista ja virikkeellistä toimintaa eri-ikäisille kuntalaisille yhteistyössä eri tahojen kanssa.

Viime aikaisten tutkimusten (ks. esim. Laitinen, M. 2013, Manninen, J. 2016 ja 2018) mukaan kirjasto-, liikunta- ja kansalaisopistopalvelut ovat yhteiskunnallisia investointeja, joihin kuntien kannalta liittyy selkeä sosiaalinen tuottavuus. Näihin palveluihin kohdenneet resurssit tuottavat kuntataloudelle euroissa mitattuna moninkertaiset hyödyt mm. ennalta ehkäisemällä kuntalaisten fyysistä ja psyykkistä sairastumista sekä vähentämällä syrjäytymistä. Aikuisiällä tapahtuvan opiskelun on todettu myös kasvattavan kuntalaisten osaamispääomaa ja aktiivista kuntalaisuutta edistävää sosiaalista pääomaa.

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät periaatteet:

Vapaa-aikapalveluissa toteutetaan säännöllisesti erilaisia asiakastyytyväisyyskyselyjä.

Seurojen ja yhdistysten kanssa käytävä vuoropuhelu on säännöllistä.

Nuorisovaltuusto on loimaalaisten nuorten vaikuttajaelin, joka pyrkii edistämään loimaalaisille nuorille tärkeitä asioita, parantamaan loimaalaisten nuorten viihtyvyyttä, osallistumaan kunnallisten luottamuselinten toimintaan ja samalla

oppimaan kunnallista päätöksentekoa ja demokratiaa. Nuorisovaltuuston säännöt päivitettiin maaliskuussa 2021 ja valtuusto kaudelle 2021 - 2023 valittiin huhtikuussa 2021.

Nuorisoparlamentin (joka 3. vuosi) tavoitteena on kuulla nuoria oman kotiseudun palveluiden ja elinympäristöjen kehittämiseksi. Nuorisoparlamentti toimii demokratiakasvatuksen välineenä, nuorten osallisuuden, aktiivisuuden ja vaikuttamisen tukena. Nuorisoparlamentti toteutettiin 29.4.2021.

Nuorisotalojen talotoimikunnat vaikuttavat nuorisotalojen sisällön kehittämiseen sekä päättävät osaltaan nuorisotilaan suunnattujen toimintabudjetin käytöstä. Talotoimikunnat tukevat nuorten osallisuutta ja mahdollistavat nuorten kuulemisen heidän lähiyhteisössään.

Eryteisesti päätöksissä, joilla on merkittäviä vaikutuksia kuntalaisiin ja ne koskevat palvelujen toteuttamistapaa tai laajuutta (esim. palveluverkkoon liittyvät muutokset), tehdään laajempi vaikutusten ennakoarviointi.

Opistojen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivitykseen liittyvä valmistelutyö tehtiin syksyn 2021 aikana oppilaita ja huoltajia eri tavoin kuullen.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:

Vapaa-aikapalveluissa osallistutaan aktiivisesti erilaisiin kehittämishankkeisiin, joilla palveluja ja toimintoja kehitetään vastaamaan paremmin asiakkaiden tarpeisiin. Hankerahoituksella on merkittävä rooli toimintojen järjestämisessä.

Aluehallintovirasto myönsi liikunnallisen elämäntavan paikallista kehittämisavustusta 11 900 euroa liikuntaa ja digiä -hankkeelle vuodelle 2021. Tavoitteena oli lisätä työikäisten ylipainoisten ja liikkumattomien arkiliikuntaa ja liikuntaaktiivisuutta sekä kotona asuvien, toimintakyvyllään heikentyneiden ikäihmisten (+75-vuotiaat) itsenäistä selviytymistä ja elämänlaatua terveysliikunnan avulla.

Nuorisopalveluilla käynnistyi alkuvuonna koulunuorisotyö-hanke, joka keskittyy yläkoulun puolelle tukemaan oppilaiden hyvinvointia. Etsivä nuorisotyö toimi pääsääntöisesti normaaliin tapaan. Koulunuorisotyöhön myönnettiin avustusta 41 000 euroa ja etsivään nuorisotyöhön 45 000. Lisäksi nuorisopalveluilla on käynnissä European Solidarity Corps -hanke, joka mahdollistaa kansainvälisen vapaaehtoistyötoiminnan Loimaalla. Kesällä 2021 uutena toimintamuotona kokeiltiin liikkuvaa nuorisotyötä, jossa nuorisotyön palvelut vietiin nuorten luo ympäri pitäjää. Liikkuva nuorisotyö sai nimeksi nuokkaribussi Nubu.

Opetushallitus myönsi työväenopistolle opintoteliavustusta 4 500 € sekä korona-avustusta 27 000 €. Musiikkiopistolle myönnettiin hankeavustusta 26 451 € oppimisympäristön kehittämiseen ja opetussuunnitelman päivittämiseen. Syyslukukauden aikana musiikkiopistolle toteutettiin it-tuettu oppimisympäristö. Musiikkiopistolle myönnettiin korona-avustusta tanssin alentuneiden lukukausimaksujen takia 4 500 €. Lisäksi musiikkiopistolle myönnettiin Erasmus+-akreditointi vuosille 2022 – 2027.

Musiikkiopiston oppilasrekrytointi keväällä ja loppukesästä onnistui: musiikin oppilasmäärä vuonna 2021 nousi 36 %. Musiikkiopistossa käynnistettiin musiikkileikkikoulutoiminta. Tanssin oppilasmäärä laski koronan takia 45 %. Kasvaneen oppilas- ja tuntimäärän takia musiikkiopiston valtionosuutta ei enää leikattu vuodelle 2022. Sopimus Loimaan seudun musiikkiopiston ylläpitämisestä päivitettiin syksyllä 2021.

Kulttuuripalvelujen osalta olennaista olisi etenkin taidetalon aukioloaikojen tarkastelu niin, että ne palvelisivat laajempaa kävijäkuntaa ja mahdollistaisivat näyttelytoiminnan monipuolistamisen. Alkuvuodesta 2022 alkaen taidetalo on avoinna neljänä päivänä viikossa (ke-la).

Sivistysvaliokunta hyväksyi kirjastopalveluselivityksen maaliskuussa 2021. Selvitys toimii ohjaavana suunnitelmana kehitettäessä kirjastopalveluja. Tavoitteena on, että kirjastopalvelut pystytään jatkossakin järjestämään tarkoituksenmukaisesti, tehokkaasti ja tasapuolisesti sekä turvaamaan kirjastopalvelujen kehittämisedellytykset resursseja kohdentamalla.

Strategi- nen tavoite ja toimen- pide	Arviointiväline, jolla tavoitteen to- teutumista arvioi- daan	Toiminnallinen tavoite 2021	Mittarin arvo / yk- sikkö ja vertailu- tiedot	Toteuma 31.12.	Tila
A1.3. Kehi- tämme sähköisten palvelujen saa- tavuutta	Uusien sähköisen asiointin palvelu- jen määrä.	Uuden sähköisen tilanhallinta- järjestelmän käyttöönottamis- en. Vapaa-aikapal- velujen digitali- sointi saavutetta- vuuden lisää- miseksi. Toimin- taan haetaan valtionavustusta.	Ohjelman hankinta ja sen tehokas käyttö. Käyttäjryhmien palaute/Sisäinen it- searviointi. Avustuksen käytön seuranta ja rapor- tointi.	Ohjelmavaihtoehtoja on kar- toitettu, mutta hankintaa ei ole tehty. Vuonna 2021 ei ole haettu palvelujen digitalisointiin liit- tyviä valtionavustuksia. Musiikkiopiston Eepos-por- taalin käyttöä tehostettiin.	Ei toteudu
A3.2. Luomme positiivista kuvaa Loi- maasta.	Asukaskysely/Toi- mialan sisäinen it- searviointi.	Sähköisten vies- timien välityk- sellä luomme positiivista kuvaa Loimaan liikunta- ja virkistyspai- koista, luontoli- kunnasta ja ryh- mätoiminnasta sekä mm. lähi- matkailua palve- levista kulttuuri- palveluista.	Asiakaspalaute. Itsearviointi.	Opistoille avattiin uudet some-kanavat. Musiikkiopiston kesämusiik- kikampanja tavoitti noin 3 500 kuulijaa. Loimaa on mukana Kulttuu- ria Kunnissa -verkoston lä- himatkailumarkkinoinnissa. Aikaisempi Kolua kotiseu- tuasi -esite on muuntanut muotoaan verkkosivustoksi nimellä kulttuuriretkelle.fi Kulttuuripalvelut ovat myös mukana Varsinais-Suomen museot ry:n alustalla mu- seotnyt.fi Elokuun viimeisenä sunnun- taina toteutettava Loimaan kulttuurikerros järjestettiin toistamisen vuonna 2021 ja tapahtuma keräsi jälleen paljon väkeä tutustumaan yli kahteenkymmeneen kult- tuurikohteeseen.	Toteutuu
B3.1. Kehi- tämme uusia osallistumis- ja vaikuttamis- mahdollisuuksia lähidemokra- tian toteut- tamiseksi.	Käyttöön otettujen toimintatapojen määrä ja vaikutta- vuuden arviointi.	Osallistava bud- jetointi yhdistää talouden ja de- mokratian nuori- sotiloilla. Nuoret saavat vaikuttaa nuorisotalon toi- mintoihin ja väli- neistöön taloi- mikunnittain.	Asiakastyytyväi- syys. Toiminta toteutuu jokaisella nuorisoti- lalla.	Nuoret ovat päässeet vai- kuttamaan toimintoihin ja välineistöön, mutta varsinai- sia talotoimikuntia ei perus- tettu. Opistojen opiskelijoita osal- listettiin tasa-arvo- ja yhden- vertaisuussuunnitelman päi- vitykseen.	Toteutuu osittain
B3.3. Kan- nustamme loimaalaisia osallistu- maan hy- vinvointia	Asukaskysely; Yh- distysten ja järjes- töjen toimintatie- dot/ Toimialojen si- säinen itsearviointi.	Yhteistyön sy- ventäminen ny- kyisten tahojen kanssa ja uusien toimintatapojen ja	Kattava luettelo yh- teistyötahojen tar- joamista palve- luista.	Varsinaista luetteloita palve- luista ei ole tehty, mutta yh- teistyötä on ylläpidetty ja kehitetty. Mm. liikuntapalve- luilla ja opistoilla on ollut	Toteutuu osittain

edistäviin harrastuksiin ja tuemme yhdistyksiä ja järjestöjä järjestämään yhdessä kaupungin kanssa hyvinvoinnin tukiverkoston.		järjestäjätahojen kartoittaminen esim. kylät, srk jne. kanssa. Tavoitteena on ajantasainen ja kattava informaatio eri tahojen harrastusmahdollisuuksista kuntalaisille.		erilaista yhteistyötä yhdistysten ja seurojen kanssa.	
C1.2. Korostamme liikunnan merkitystä ja tuemme kaikenikäisten liikkuamista.	Asukas- ja asiakastytyväisyysarviointi/ -mittaukset.	Harjureitin kehittämishankkeen investointisuunnitelman II-vaiheen toteuttaminen yhteistyössä Huittisten, Oripään ja Säskylän kuntien kanssa. Mellilänjärven kehittämistyön aloittaminen. Kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvoinnin tukemiseen ja aktiiviseen harrastamiseen kaupungissa on tarjolla liikuntapalvelujen ja vapaan sivistystyön tarjoamat monipuoliset matalan kynnyksen ryhmät.	Toteutuneiden investointien määrä ja niiden vaikutus asiakastytyväisyyteen. Palvelujen tarjonta/osallistujat. Asiakaspalaute.	Turvekammin kunnostus, esteetön reitti ja kuntoporaat ovat valmistuneet. Mellilänjärven kehittämistyötä on aloitettu (suunnittelu) ja vuoden 2022 talousarvioon on varattu investointirahaa. Koronatilanteen takia alkuvuodesta vain osa liikuntaryhmistä kokoontui. Liikuntapalvelut tuottivat omia videoita kuntalaisten omaehtoisen liikunnan tukemiseksi. Kesällä järjestettiin ryhmätoimintaa ulkona ja syksyllä liikuntapalvelujen ryhmät toimivat normaalisti. Opistoilla on erityisesti otettu huomioon harrastuksen aloittaminen matalalla kynnyksellä (opintoselit, lainasoitinhankinnat, vapaaoppilaspaikeista tiedottaminen).	Toteutuu

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Vapaa-aikapalveluiden päätoiminen henkilöstö on suhteellisen vähäinen. Mm. liikuntapalveluissa (uimahalli) henkilöstöresurssin vähäisyys tuo oman haasteen/riskin palvelujen järjestämiselle. Myös nuorisopalveluissa yksintyöskentely nuorisotiloilla on turvallisuusriski niin työntekijälle kuin nuorelle. Lisäksi eri sektoreilla monet tehtävät ovat yksittäisen henkilön varassa, mikä erityisesti poikkeustilanteissa aiheuttaa haavoittuvuutta tehtävien hoidossa.

Työväenopiston hallinto hankittiin 1.8.2012 alkaen ostopalveluna Pöytyän kunnalta. Sopimus irtisanottiin 1.1.2021 alkaen, jolloin työväenopistolle ja musiikkiopistolle valittiin yhteinen rehtori.

*Seuraavassa taulukossa on muutettu henkilöstön tilastointitapaa. Musiikinohjaaja on merkitty kokonaisuena vakanssina, mutta työpanos on edelleen 50 %. Myös yksi nuorisohjaaja on merkitty kokonaisuena vakanssina, vaikka työpanos on 60 %. Lisäksi liikuntapalveluissa käytetään tilapäistyöntekijöitä ja nuorisopalveluissa nuorisotilojen ohjaajia

suunnilleen vastaava määrä kuin edellisinä vuosina. Vapaa-aikapalvelujen toinen palvelusihteeri siirtyy hallinnollisesti elinvoimayksikköön, mutta työpanoksesta 50 % kohdentuu sivistyspalveluihin.

**Hankerahoituksella on palkattu koulunuorisotyöntekijä ajalle 12.1.2021 - 11.3.2022, mikä näkyy myös asiakasmäärissä (ks. taulukko jäljempänä).

Musiikkiopiston opettajien määrässä näkyy musiikkileikkikoulutoiminnan käynnistyminen 1.8.2021.

Huhtikuussa 2021 henkilöstömäärä oli 115 (htv 53,7), elokuussa 112 (htv 53,5) ja joulukuussa 116 (htv 53,8).

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Kirjastotoimenjohtaja	1	1	1
Kirjastonhoitaja	2	2	2
Kirjastovirkailija	7	8	8
Kulttuurisihteeri	1	1	1
Kulttuuriohjaaja	1	1	1
Musiikinohjaaja	1	1*	1*
Liikuntasihteeri	1	1	1
Liikunnanohjaaja	5	5	5
Kassa-/kahviotyöntekijä	2	2	2
Laitoshuoltaja	2	2	2
Laitosmies	1	1	1
Tilapäistyöntekijät	-	- *	-*
Nuorisosihteeri	1	1	1
Nuoriso-ohjaaja	4	4	5**
Nuorisotilan ohjaaja	-	- *	-*
Rehtori	0	1	1
Opettaja/työväenopisto	2	2	2
St. tuntiopettaja/työväenopisto	69	80	66
Opettaja/musiikkiopisto	4	4	5
St. tuntiopettaja/musiikkiopisto	13	12	11
Palvelusihteeri	1	1	1
Vapaa-aikapalvelut (yhteensä)	118	130	116

Muut olennaiset perustelutiedot	
Toimitilat	<p><i>Tarvittavat toimitilat ja niiden olennaiset muutokset</i></p> <p>Opistoilla on Ylistaronkadulla toimivat tilat kuvataidekoulun käyttöön. Uusina toimintoina Ylistaronkadulla aloittivat liikuntaryhmät liikuntasalissa sekä musiikkileikkikoulu sille kalustetussa ja akustoidussa tilassa. Työväenopisto toimii lisäksi Taidetalon alakerrassa sekä 35 tilassa eri puolilla Loimaata. Musiikkiopiston tiloissa tehtiin vuoden 2021 aikana pintaremontti ja tiloihin saatiin toimiva nettiyhteys. Musiikkiopisto toimii omassa kiinteistössään sekä vuokralaisena Tanssisalissa.</p> <p>Nuorisopalvelun toimitiloihin kuuluu neljä nuorisotilaa sekä Kalikan virkistysalue. Keskustan nuorisotila, Citynuokkari, alakerta toimii nuorisotilana ja yläkerrassa on nuorisotyöntekijöiden toimistotilat, sekä tieto- ja neuvontapalvelut. Hirvikosken nuorisotila on esteellinen ja piha-alue vaikeasti valvottavissa. Mellilän nuorisotalo tarjoaa hyvät olosuhteet nuorisotyön toteuttamiseen. Alastaron nuorisotilaan on esteellinen pääsy, eikä tila ole toimiva nuorisotyöllisestä näkökulmasta. Työturvallisuudeltaan Alastaron nuorisotila on heikko. Tilassa on vain yksi uloskäynti ja kuuluvuudet kellarissa rajalliset. Kehittämistarpeet on todettu työpaikkaselvityksen ja palotarkastuksen yhteydessä ja ne tulee korjata työntekijöiden turvallisuuden ja nuorten hyvinvoinnin parantamiseksi. Nuorisotyöntekijät</p>

	<p>työskentelevät pääsääntöisesti tiloilla yksin, mikä lisää työturvallisuusriskiä. Kalikan virkistysalue ei vastaa leiritoiminnan tarpeita. Kalikan aluetta tulee kehittää palvelemaan kaikkia kuntalaisia ja erityisesti leiritoimintaa varten. Leiritoiminnan ylläpitämiseksi nuorisopalvelut tarvitsevat toimivia sisä- ja majoitustiloja.</p> <p>Loimaalla on laaja monipuolinen eri harrastemuodot kattava liikuntapaikkaverkosto. Sisäliikuntatiloja on neljä liikuntahallia ja seitsemän koulun liikuntasalia. Ulkokentistä parhaassa kunnossa ovat pesäpallostadion, jalkapallon tekonurmikenttä (Pema-areena) ja Hirvikosken keskusurheilukenttä ja muita ulkokenttiä löytyy koko kunnan alueelta riittävästi. Kuntoratoja on eri puolilla kuntaa yhdeksän, joihin hiihtokaudella ajetaan hiihtoladut pääsääntöisesti isolla Paana- latukoneella. Neljän kunnan yhteistä harjureittiä kehitettiin Uudenmaan ELY:n lähivirkistysalueiden kehittämiseen myöntämällä hankeavustuksella (50 %) rakentamalla Näköalalavaavulle kuntoportaat ja kunnostamalla Turvekammi ja sinne johtava polku tehtiin esteettömäksi. Harjureitin käyttö ympärivuotisena kohteena on lisääntynyt korona-aikana runsaasti. Mellilänjärven ranta sauna ja takkatupa ovat ympärivuotisessa vuokratyössä ja yleinen uimaranta on suosittu kesän käyntikohte.</p> <p>Avoin vuoropuhelu liikuntapalvelujen, teknisen viraston ja liikuntapaikkoja aktiivisesti käyttävien seurojen ja muiden tahojen kanssa on ensiarvoisen tärkeää liikuntapaikkaverkoston kunnossapidon ja kehittämisen turvaamiseksi.</p>
Palvelujen ostot	<p><i>Merkittävimmät palvelujen ostot ja niiden muutokset</i></p> <p>Vapaa-aikapalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat matkustus- ja kuljetuspalveluiden hankinta (noin 100 000 euroa/vuosi) sekä erilaisten toimisto-, pankki- ja asiantuntijapalveluiden hankinta (noin 50 000 euroa/vuosi).</p>
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	<p><i>Muut merkittävimmät toiminnan edellyttämät resurssit ja niiden muutokset</i></p>
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	<p><i>Muut olennaiset tunnusluvut ja vertailutiedot.</i></p>
Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta	<p>1. Palvelujen sopeuttaminen määrärahoihin (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen, suunnitelmallisuus, palvelujen tehokkuus ja laatu, palvelujen tasapuolisuus)</p> <p>Määrärahat ovat tällä hetkellä aika realistisella tasolla ja palvelut pystytään järjestämään asianmukaisesti.</p> <p>Tulojen väheneminen (esim. valtionosuuksien väheneminen, muiden toimintatuottojen väheneminen) saattavat edellyttää palvelujen priorisointia ja sopeuttamista. Opistojen kohdalla tärkeää on kurssi- ja opetustoiminnan säilyttäminen vähintään nykyisessä laajuudessa. Olennaista on, miten muutosten vaikutuksia kompensoidaan valtion taholta.</p> <p>2. Hankerahoituksen merkitys toiminnan järjestämisessä ja kehittämisessä on olennainen. Mikä on erilaisten hankerahoitusten tulevaisuus? Erityisesti nuorisopalveluissa, opistoissa ja liikuntapalveluissa on viime vuosina saatu merkittävää taloudellista resurssia erilaisiin hankkeisiin, joilla on voitu kehittää palveluja. Jatkossakin olennaista on aktiivinen hanketoiminnan seuranta ja panostaminen hankerahoituksen hakemiseen toiminnan kehittämisen kannalta olennaisiin hankkeisiin.</p> <p>3. Uimahallin henkilöstöresurssi on vähäinen, mikä merkitsee haasteita/riskejä palvelujen järjestämisessä. Riskialttein henkilöstövaje on laitoshuollon tehtävissä, jota hoitaa vain yksi henkilö. Myös kassa/kahviotyössä ja laitoshuollossa on henkilöstövajetta. Lisäksi eri sektoreilla monet tehtävät ovat yksittäisen henkilön varassa, mikä aiheuttaa erityisesti poikkeustilanteissa haavoittuvuutta tehtävien hoidossa. Pehdyttämiskäytäntöjen sekä sijaisuus-/varahenkilöjärjestelmän kehittäminen ja osaamisen jakaminen ovat keinoja vaurautua tähän riskiin.</p>

	<p>4. Koronatilanteen tms. edellyttämät poikkeukselliset järjestelyt</p> <p>Edellyttää valmiutta nopeaan päätöksentekoon, valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja, vaihtoehtoisia malleja tuottaa palveluja, työskentelyä nopeasti muuttuvissa tilanteissa ja erilaisissa tehtävissä yms.</p>
Muut perustelutiedot	<p>Loimaan kaupungin ystäväkuntatoiminnan pääpaino on pohjoismaisessa yhteistyössä. Joka toinen vuosi viiden ystäväkunnan yhteenliittymä järjestää yhteisen ystäväkuntakonferenssin. Edellinen järjestettiin vuonna 2018 Mosfellsbearissa Islannissa. Ystäväkuntakonferenssi järjestettiin etäkonferenssina 1.-2.6.2021 Loimaalla. Alun perin Loimaan konferenssi piti toteuttaa vuonna 2020, mutta se siirtyi vuodelle eteenpäin koronan tuomien matkustus ym. rajoitusten vuoksi. Seuraava konferenssi on Skienissä 22.-23.9.2022. Vuoden 2022 konferenssin suunnittelukokous järjestettiin Skienissä 7.-8.10.2021.</p> <p>Vuodelta 2020 koronatilanteen takia siirtyneelle pesäpallon valtakunnalliselle tenavaleirille 26.-31.7.2021 osallistui 97 joukkuetta ja noin 1 500 leiriläistä. Leirin päävastuun kantanut Loimaan Palloilijat Junioripesis ry mittavan talkooporukan kanssa järjesti leirin mallikkaasti. Kaupunki tarjosi kaikki tarvittavat kentät, koulumajoituksen ja ruoka- ja siivouspalvelun talkoolaisten avustamana. Leiristä ja Loimaasta jäi monille mukavat muistot.</p>

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut

Talouden tasapainotus vuodelle 2021

- Avustusten vähentäminen. Yhteensä 20 000 euroa. Yleis- ja kohdeavustuksia vähennettiin 20 000 euroa, mutta toisaalta sopimusperusteisia avustuksia tuli lisää (29 000 euroa). Vuoteen 2019 verrattuna avustukset vähenivät 53 000 euroa. (päätökset avustusten vähentämisestä, esim. Sarka-museo)
- Aine- ja tarvikemenoihin sekä palvelujen ostoihin tehdyt vähennykset. Yhteensä 58 000 euroa. Aine- ja tarvikemenot sekä palvelujen ostot vähenivät noin 79 000 euroa vuoteen 2019 verrattuna (koronatilanteen vaikutus palvelujen järjestämiseen).
- Taksojen ja maksujen korottaminen. Yhteensä 10 000 euroa. Taksojen ja maksujen korotuksia ei koronatilanteen takia tehty. Sen sijaan koronatilanteen vaikutukset palvelujen järjestämiseen vähensivät vapaa-aikapalvelujen toimintatuloja. (noin 110 000 euroa).
- Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteiden uudistamista 2021 - 2024.
- Vapaa-aikapalvelujen palvelurakenteen/palvelujen uudistaminen (selvitys). Koko vapaa-aikapalvelujen palvelurakennetta koskevaa selvitystä ei tehty, ainoastaan kirjastopalveluselitys.

Lisätasapainotus vuodelle 2021

- Tulojen lisääminen (hankkeet). Yhteensä 43 000 euroa. Vuonna 2021 hanketoimintaan saatiin merkittävästi rahoitusta, noin 82 000 euroa enemmän kuin vuonna 2019.
- Vapaa-aikapalveluiden uudistaminen (selvitys). Henkilöstökulujen vähentäminen. Yhteensä 20 000 euroa. Selvitystä ei tehty (ks. edellä). Henkilöstökulut lisääntyivät noin 51 000 euroa vuoteen 2019 verrattuna (mm. hanketoiminta, musiikkiopiston toiminnan laajentaminen).
- Palvelujen ostot/aineet ja tarvikkeet. Yhteensä 49 000 euroa. Vähennykset noin 79 000 euroa (ks. edellä).
- Kokonaisuutena tasapainotustoimenpiteiden tavoite oli toimintakulujen osalta 147 000 euroa ja toimintatuottojen osalta 53 000 euroa. Toimintakulujen vähennyksiä toteutui noin 65 000 euroa ja toimintatuottojen lisäyksiä noin 82 000 euroa.

Arviointikohde	Mittari	TP 2020	TA 2021	Tot 2021
VAIKUTTAVUUS: Kirjastopalvelut	lainat/asukas	12,5	14,0	13,2
	käynnit	102 556	135 000	94 459
Kulttuuripalvelut	taidetalokäyntikerrat	940	2 000	1 162
	patsaspuisto/käyntikerrat	4 060	4 000	3 705
Liikuntapalvelut	uimahalli / käyntikerrat	40 012	63 000	37 698
	erityisliikunnan ryhmiä -osallistujat -käyntikerrat	25	26	29
		240	300	558
		5 984	7 100	6 841
muiden liikuntaryhmien käyntikerrat	7 638	ei arv. kohde	ei arv.kohde	
Nuorisopalvelut	avoin toiminta (talotoiminta, muu toiminta) osallistujat	8 631	8 500	11 400
	leiritoiminta, leiripäivät	86	150	0
	seutukunnallinen toiminta, osallistujat	139	350	184
	etsivän nuorisotyön asiakkaat, Loimaa (koko hanke)	95 (121)	90 (110)	78 (92)
Työväenopisto	toteutuneiden opetustuntien määrä (% suunnitelluista)	6 119 76,7 %	7 200 (> 80 %)	5 012 (66,7 %)
	opiskelijoiden määrä (brutto-opisk.)	4 070	4 500	2 358
	opiskelijoiden määrä (netto-opisk.)	2 110	2 200	1 540
	alle 16 v. opiskelijat	250	250	297
	toimipisteitä toiminta-alueella	46	40	37
Musiikkiopisto	opiskelijoiden määrä	223	230	275
	opetustunteja/ viikko ka	203	200	220
TALOUELLISUUS: Kirjastopalvelut	käyttökustannukset /asukas	48,10	48,50	
	käyttökustannukset /laina	3,80	3,20	
Kulttuuripalvelut	käyttökustannukset /asukas	26,35	28,50	
Liikuntapalvelut	käyttökustannukset /asukas	104,50	118,50	
Nuorisopalvelut	käyttökustannukset /asukas	15,70	17,00	
Työväenopisto	käyttökustannukset /asukas	26,40	23,50	
	nettomenot / opetustunti €	68,00	53,00	
Musiikkiopisto	nettomenot / opiskelija €	1 645	1 710	

Vapaa-aikapalvelut (Ulkoiset erät)	TP 2020	TA2021	Muutos	MTA2021	TP2021	Toteuma %	Erotus (TA vs TOT)
TULOSLASKELMA							
Toimintatuotot	501 086	745 900	-200 000	545 900	591 396	108,3	-45 496
Toimintakulut	-2 640 036	-2 859 830		-2 859 830	-2 935 455	102,6	75 625
Toimintakate	-2 138 950	-2 113 930	-200 000	-2 313 930	-2 344 059	101,3	30 129

Vapaa-aikapalvelujen toimintatuotot ylittyivät noin 45 000 eurolla budjetoidusta. Erityisesti erilaista valtionavustusta (hankkeet, koronatuot) toteutui arvioitua enemmän. Tosin koronatilanteen aiheuttamien tulojen vähennysten (mm. kuntosalin- ja uimahallimaksut, opistojen kurssimaksut) takia toimintatuottoja vähennettiin 200 000 euroa alkuperäisestä arviosta vuoden 2021 aikana. Vuoteen 2019 verrattuna toimintatuotot vähenivät noin 115 000 euroa. Tämä selittyy erityisesti edellä mainittujen koronarajoitusten aiheuttamilla tulomenetyksillä. Sen sijaan esim. erilaista hankerahoitusta toteutui vuonna 2021 noin 80 000 euroa enemmän kuin vuonna 2019.

Vapaa-aikapalveluissa toimintakulut ylittivät budjetoidun noin 76 000 eurolla. Henkilöstökulujen kohdalla ylitys oli noin 94 000 euroa, mikä selittyy lähinnä arvioitua laajemmalla hanketoiminnalla (nuorisopalvelut) sekä musiikkiopiston toiminnan laajentumisella. Palvelujen ostot puolestaan alittuivat noin 60 000 eurolla, missä näkyy erityisesti koronatilanteen vaikutus palvelujen järjestämiseen. Aine- ja tarvikemenoissa, avustuksissa ja muissa kuluissa ylitystä oli noin 40 000 euroa (mm. hankkeisiin liittyvät hankinnat, uusia sopimusperusteisia avustuksia, leasing-vuokrat).

Vuoteen 2019 verrattuna toimintakulut vähenivät noin 71 000 euroa. Henkilöstökuluissa lisäystä oli noin 51 000 euroa (mm. hanketoiminta, musiikkiopiston toiminnan laajentuminen) sekä aine- ja tarvikemenoissa ja muissa kuluissa noin 24 000 euroa (esim. hanketoimintaan liittyneet hankinnat). Sen sijaan palvelujen ostot vähenivät noin 93 000 euroa (erityisesti koronatilanteen vaikutus palvelujen toteuttamiseen) ja avustukset noin 54 000 euroa (päätökset avustusten määrän vähentämisestä, esim. Sarka-museon avustus).

SIVISTYSLAUTAKUNTA (ulkoiset erät)	TP 2020	TA2021	Muutos	MTA2021	TP2021	Toteuma %	Erotus (TA vs TOT)
TULOSLASKELMA							
Toimintatuotot	2 557 837	2 937 400	-200 000	2 737 400	2 777 348	101,5	39 948
Myyntituotot	1 386 210	1 546 800	-150 000	1 396 800	1 363 469	97,6	-33 331
Maksutuotot	863 853	922 700	-40 000	882 700	901 671	102,1	18 971
Tuet ja avustukset	264 466	373 800		373 800	462 557	123,7	88 757
Muut toimintatuotot	43 308	94 100	-10 000	84 100	49 651	59,0	-34 449
Toimintakulut	-21 759 337	-22 435 560	-680 000	-23 115 560	-23 746 316	102,7	-630 756
Henkilöstökulut	-15 176 999	-15 368 540	-730 000	-16 098 540	-16 557 597	102,9	-459 057
Palkat ja palkkiot	-12 198 437	-12 358 720	-590 000	-12 948 720	-13 370 830	103,3	-422 110
Henkilösivukulut	-2 978 562	-3 009 820	-140 000	-3 149 820	-3 186 767	101,2	-36 947
Palvelujen ostot	-4 581 318	-4 981 870	-30 000	-5 011 870	-5 167 669	103,1	-155 799
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-621 573	-663 350		-663 350	-703 771	106,1	-40 421
Avustukset	-934 075	-969 600	80 000	-889 600	-870 334	97,8	19 266
Muut toimintakulut	-445 372	-452 200		-452 200	-446 945	98,8	5 255
Toimintakate	-19 201 500	-19 498 160	-880 000	-20 378 160	-20 968 968	102,9	-590 808

Sivistyspalvelujen toimintatuotot ylittyivät noin 40 000 euroa budjetoidusta. (Vuoden 2021 aikana talousarvion toimintatuottoja vähennettiin koronatilanteen aiheuttamien tulovähennysten takia 200 000 euroa). Erilaiset myynti- ja muut tuotot (mm. korvaukset opetuspalvelujen myynnistä muille kunnille) alittuivat noin 68 000 eurolla, mutta vastaavasti maksutuotot (erityisesti hoitopäivämaksut) sekä erilaiset tuet ja avustukset (hankerahoitus) toteutuivat noin 108 000 euroa arvioitua suurempina.

Vuoteen 2019 verrattuna toimintatuotot vähenivät lähes 360 000 euroa. Merkittävimmät vähennykset ovat kotikuntakorvauksissa ja muissa kunnilta tulevissa korvauksissa (noin 290 000 euroa), liikuntapuolen toimintatuotoissa (noin 95 000 euroa), opistojen maksuissa (noin 30 000 euroa), muissa palvelumaksuissa ja toimintatuotoissa (noin 40 000 euroa) ja hoitopäivämaksuissa (noin 55 000 euroa). Sen sijaan erilaisessa hankerahoituksessa on kasvua noin 160 000 euroa.

Sivistyspalveluissa toimintakulut ylittivät budjetoidun noin 631 000 eurolla (alkuperäiseen talousarvioon verrattuna noin 1 311 000 eurolla). Henkilöstökulujen kohdalla ylitys oli noin 460 000 euroa (alkuperäiseen talousarvioon verrattuna noin 1 189 000). Keskeisimmät tekijät ylitykseen ovat koronatilanteen takia merkittävästi kasvaneet sijaisuskulut, henkilöstön

arvioitua suurempi määrä varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa, arvioitua laajempi hanketoiminta sekä ns. jaksotettujen palkkojen määrä (lomapalkkavelka). Lisäksi perusopetuksessa henkilöstökulut olivat epärealistisella tasolla (noin 600 000 euroa pienemmät kuin vuonna 2019 toteutuneet), eikä toimintaa ollut mahdollista sopeuttaa määrärahoihin. Palvelujen ostoissa ylitys oli noin 155 000 euroa, mikä perustuu lähinnä erilaisten asiakaspalvelujen ostojen ylittymiseen (mm. lukiokoulutuksen maksuosuus, muissa kunnissa opiskelevien oppilaiden maksuosuus). Aine- ja tarvikemenoissa ylitystä oli noin 40 000 euroa (lähinnä erilaiset oppimateriaalihankinnat, hankkeisiin liittyvät hankinnat), sen sijaan avustukset alituivat noin 20 000 eurolla (kotihoidon tuen väheneminen).

Vuoteen 2019 verrattuna toimintakulut olivat aika lailla samalla tasolla (kasvua noin 90 000 euroa). Henkilöstökuluissa kasvua oli noin 317 000 euroa (ks. perustelut edellä) sekä aine- ja tarvikemenoissa noin 65 000 euroa. Vastaavasti palvelujen ostot vähenivät noin 110 000 euroa (lähinnä koronatilanteen vaikutukset vapaa-aikapalvelujen järjestämiseen, varhaiskasvatuspalvelujen hankinta) ja avustukset noin 180 000 euroa (kotihoidon tuen väheneminen, vapaa-aikapalvelujen avustuksiin tehdyt vähennykset).